

Regional Mini Maria-dag

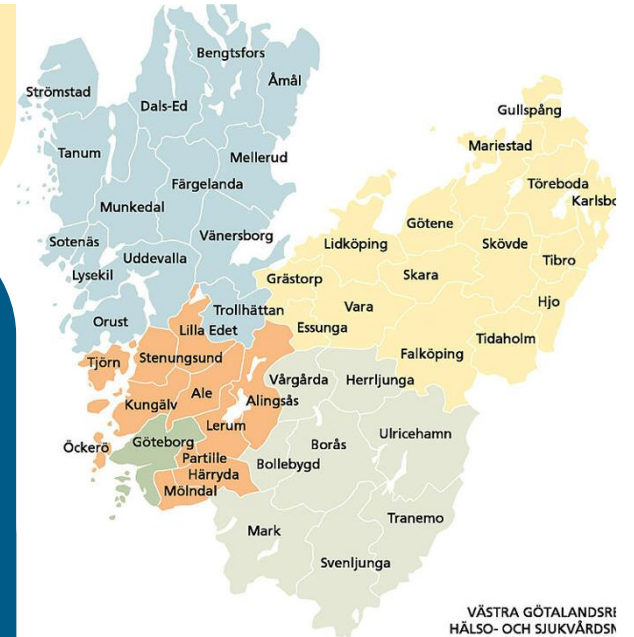
2024-12-05

Välkomna!

Regional Mini Maria-dag

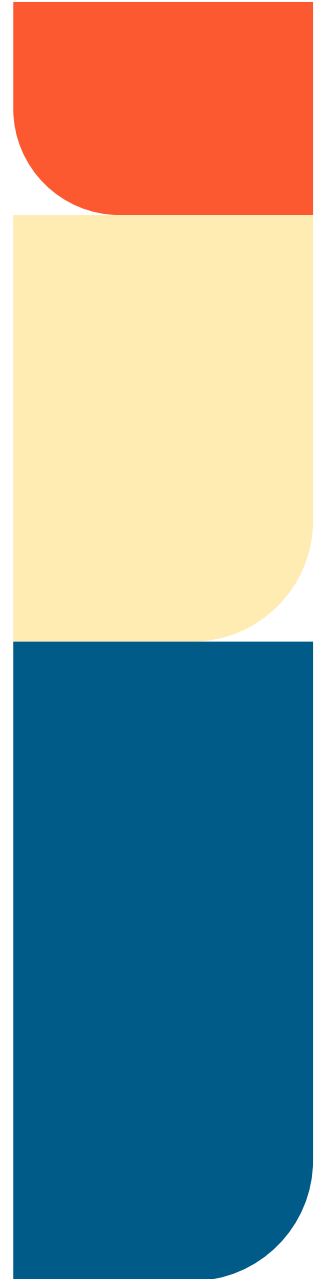
2024-12-05

VÄSTRA GÖTALANDSRE
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSRE
HÄLSO- OCH SJUKVÅRDSRE

Program

Kl.8.30 – 9.00	Drop in med fika
Kl.9.00 – 9.30	Inledning – konferencier Eva Hallberg och styrelseordförande Regionhälsan Anette Holgersson
Kl.9.30 – 10.30	Aktuell drogkunskap – Kristoffer Lindgren, samordnare Mini Maria Göteborg
Kl.10.30 – 10.50	Bensträckare
Kl.10.50 – 12.15	Samverkan kring sexuellt riskutsatta barn och unga – Lotta von Mentzer, forskare
Kl.12.15 – 13.15	Lunch
Kl.13.15 – 14.15	Presentation av arbetsgrupper (Turordning: Norra, Östra, Västra, Gbg, Södra)
Kl.14.15 – 14.45	Fika
Kl.14.45 – 15.30	Erfarenhetsutbyte i smågrupper
Kl.15.30 – 16.00	Summering och avslut – Eva Hallberg

SMS:a frågor till

0722-02 05 30

Ungdomar och droger

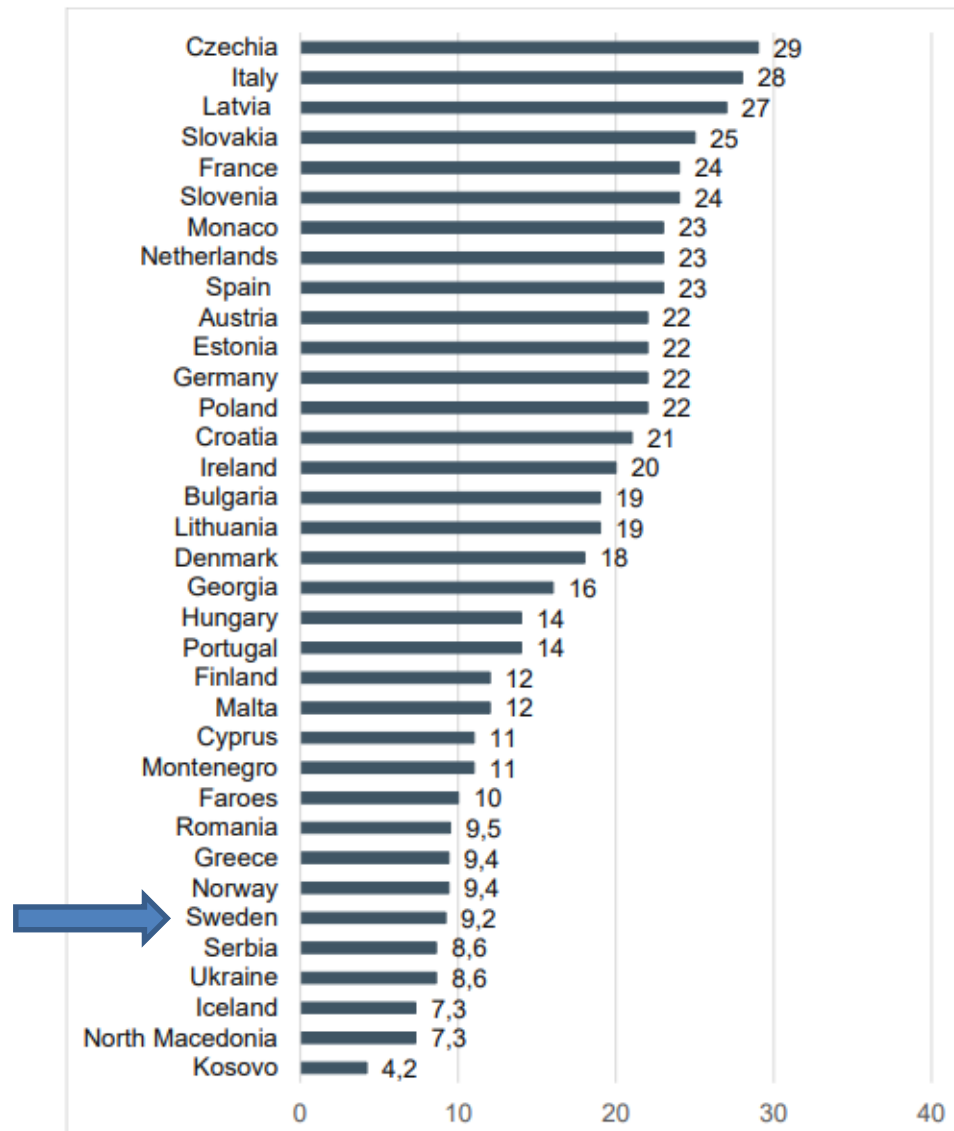
Kristoffer Lindgren
Socionom / Samordnare
Mini-Maria Göteborg

Agenda

- Ungdomar och droger: En lägesbild
- Cannabis och alkohol de två vanligaste drogerna
- Andra vanliga och ovanliga droger

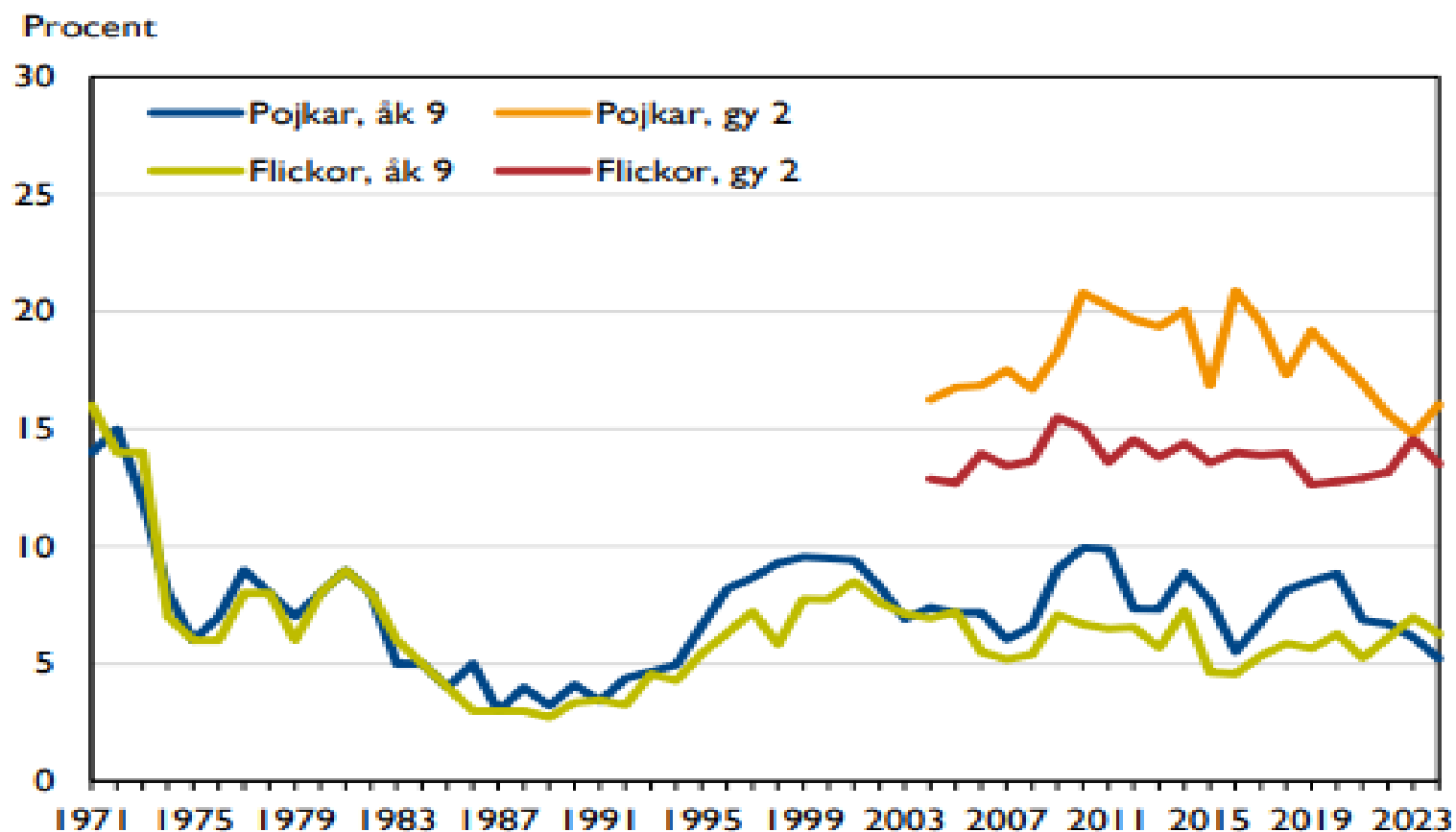
16-åringar som har använt narkotika

Källa: ESPAD 2019

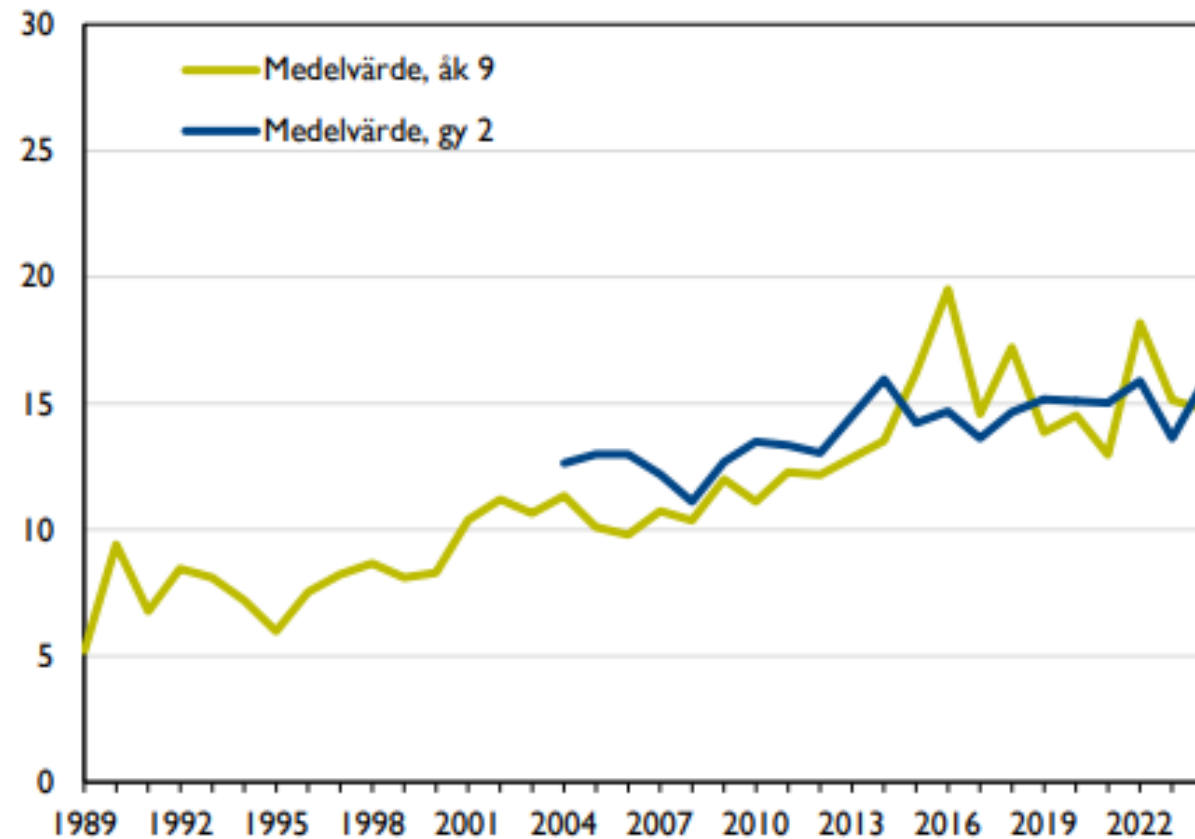
Diagram 4. Andel elever i olika europeiska länder som någon gång använt narkotika, 2019, i procent. Besvarad av elever som fyller 16 år det år frågan ställs. Källa: ESPAD Group (2020).

Skolelever i Sverige som använt narkotika

Diagram 10. Andelen elever som använt narkotika någon gång. Efter kön och årskurs. 1971–2024.

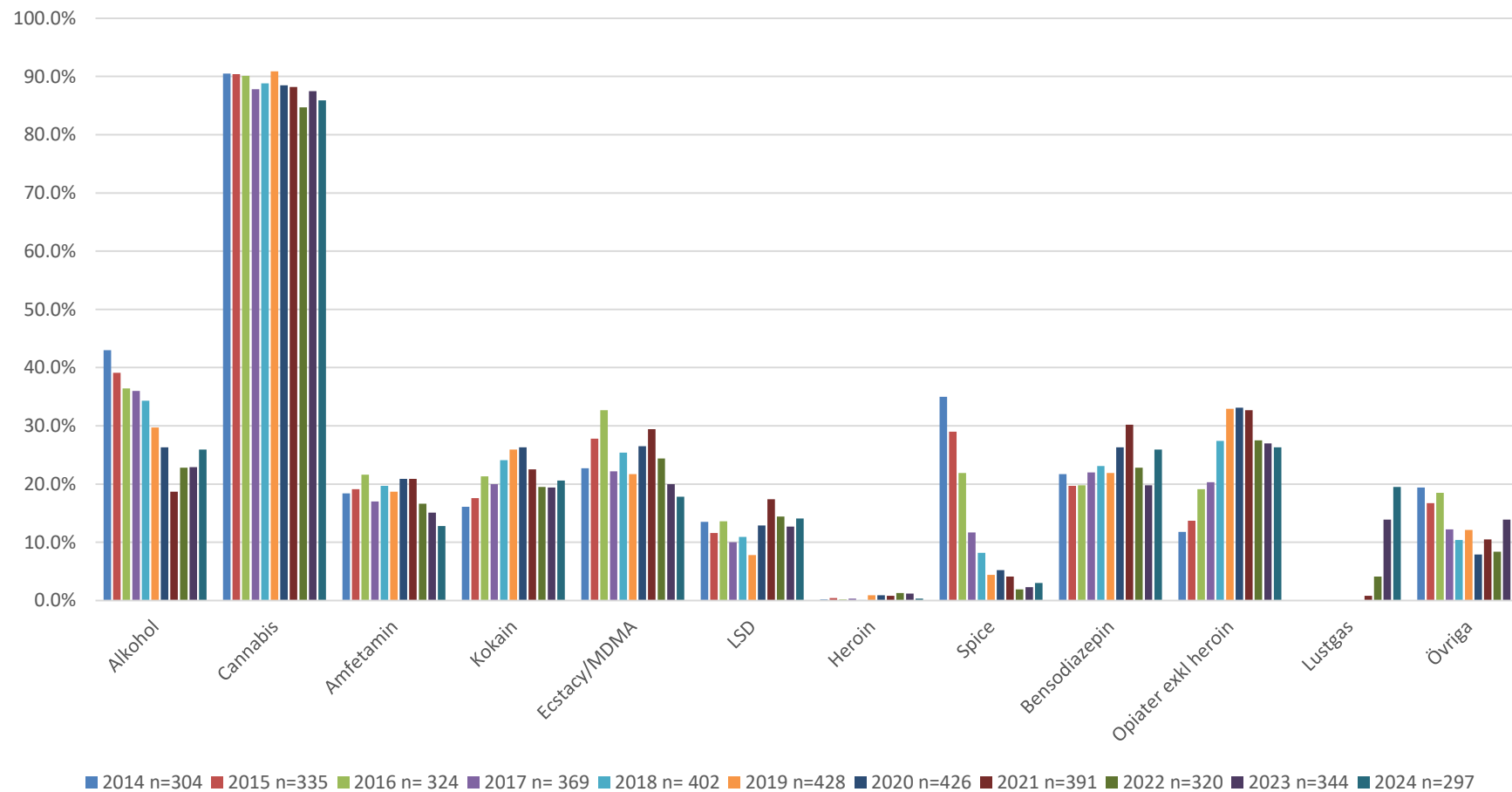
Användningsfrekvens

Diagram 11. Genomsnittlig användningsfrekvens bland narkotikaanvändare. Efter årskurs. 1989–2024.

Droger man testat någon gång Mini-Maria Göteborg

2014 - 2024

■ 2014 n=304 ■ 2015 n=335 ■ 2016 n= 324 ■ 2017 n= 369 ■ 2018 n= 402 ■ 2019 n=428 ■ 2020 n=426 ■ 2021 n=391 ■ 2022 n=320 ■ 2023 n=344 ■ 2024 n=297

Cannabis

Göteborgs
Stad

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN
SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET

Cannabis Sativa

Kallas även för:

Weed, Gräs, Grönt, Brunt, Buds, Knatch, Spliff, Joint, Skunk osv.

Äldre: Gås, Ganja, Svart afghan, Haschish, Indian, Jamaican, Mary Jane, Puk, Sheeba...

- Hundratals olika kemiska substanser inkl. cannabinoider
- THC står för den psykoaktiva effekten
- Terpener (kolväten) står troligtvis för en viss del av ruset
- CBD har antiinflammatoriska, antipsykotiska och neuroprotektiva effekter
- Fettlösligt
- Halveringstid 6 dagar

Hasch

Marijuana

Cannabisextrakt

Olja/Vätskor

Harts/Kåda

Cannabisruset

AKTIVT RUS

Fas 1: (utåtriktad) 15-45 minuter.

Fas 2: (inåtriktad) 1-3 timmar.

KRONISK PÅVERKAN

Vid regelbundet, långvarigt cannabisrökande lagras THC i kroppen som påverkar hjärnans funktioner och ett beroende utvecklas.

Hjärnans utveckling under tonåren

- Hjärnan är inte färdigutvecklad förrän i 25-årsåldern
- Nervbanorna i hjärnan växer och utvecklas
- Hjärnans funktioner tränas och utvecklas och blir bättre och snabbare
- Hjärnan utvecklas bakifrån och fram
- Prefrontal cortex, hjärnans "styrsystem", är det sista att utvecklas.
- Ungdomars hjärnor är känsligare för och större risk för beroendeutveckling.

Alkohol

Alkohol och kroppen

- Toxisk påverkan på hela kroppen och dess organ.
- Påverkar flera olika signalsystem i hjärnan.
- Bryts ner av enzymer i levern.
- Det går olika fort beroende på personliga förutsättningar.
- Generellt bryter tjejer ner alkohol långsammare.
- Hjärnskador efter långvarigt bruk.

- Farligt att blanda med bensodiazepiner och/eller opioider!

Alkoholpåverkan

Sänkt kognitiv förmåga:

- Uppmärksamhet
- Inlärning
- Reflektion,
- Omdöme
- Exekutiva funktioner

Lägre doser: Stimulerande, avhämmande.

Högre doser: Lugnande, sövande.

Mycket höga doser: Medvetslöshet och död.

Mindre alkohol

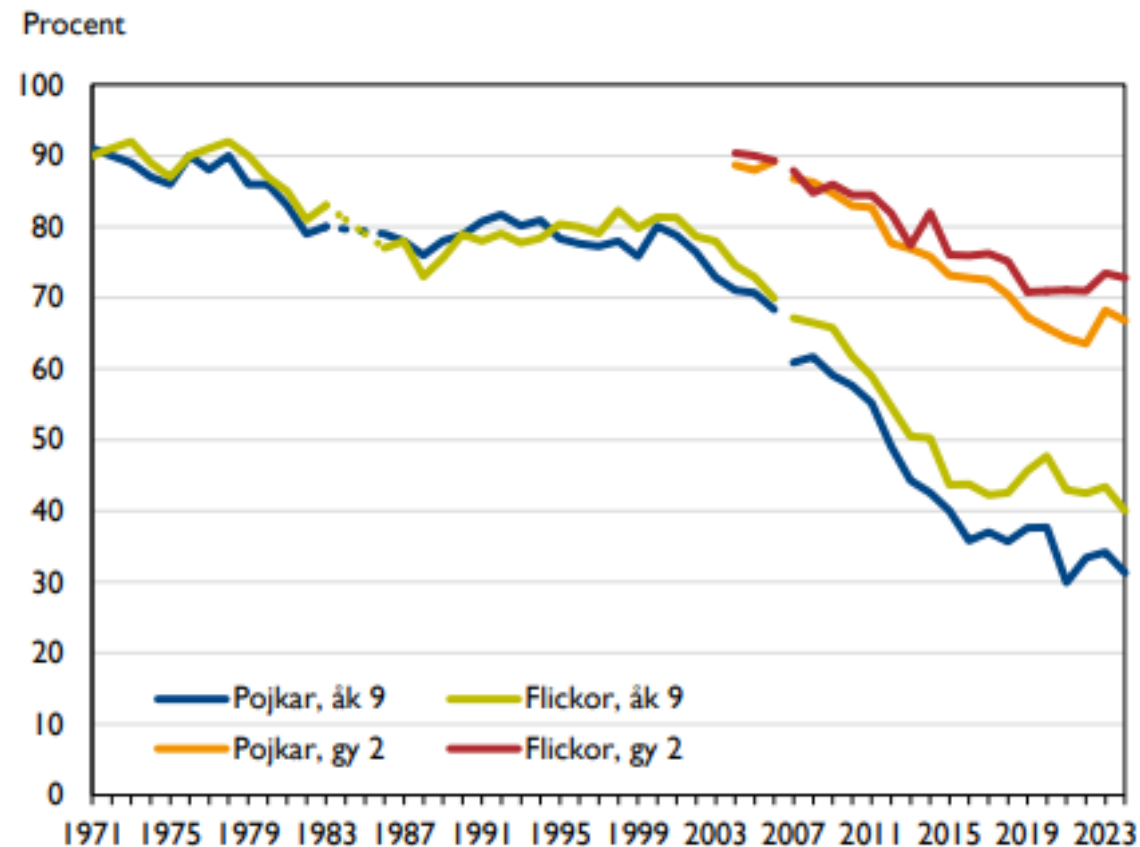
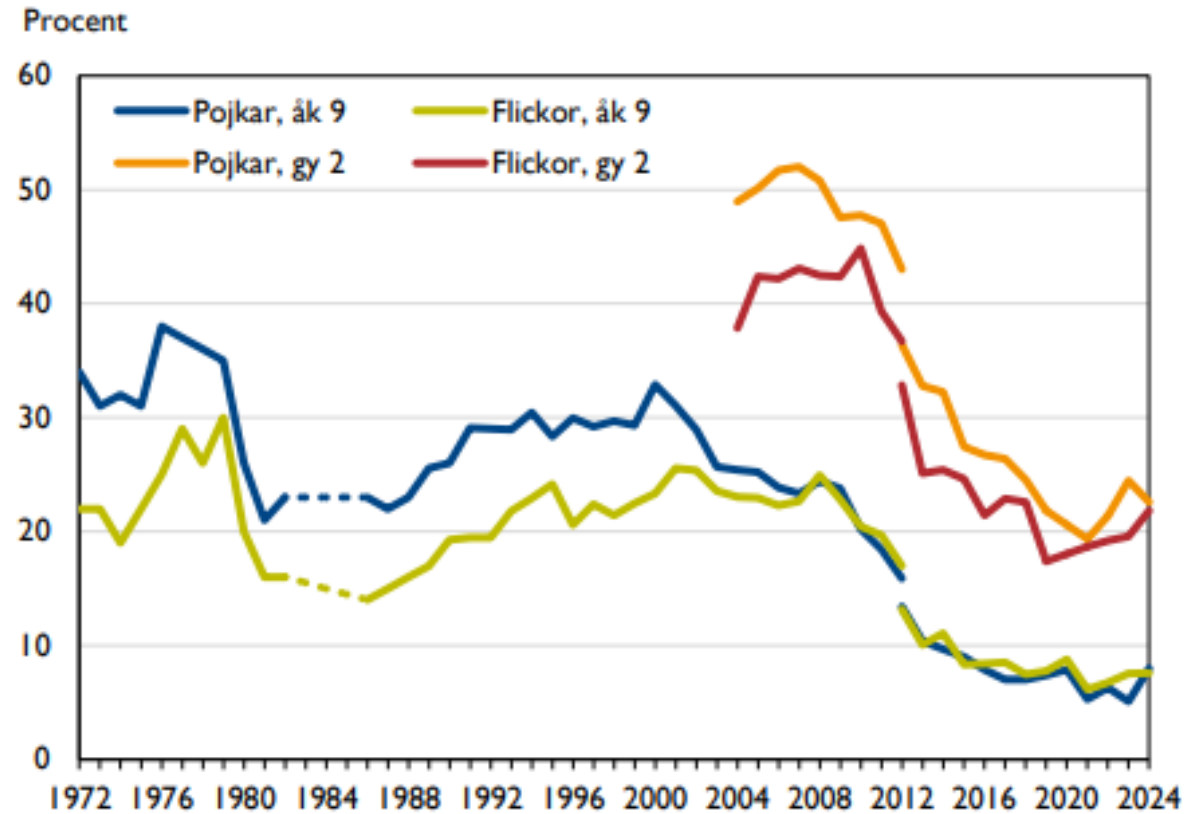

Diagram I. Andelen alkoholkonsumenter, efter kön och årskurs. 1971–2024.

Fler intensivkonsumenter

Diagram 3. Andelen elever som intensivkonsumerat alkohol minst en gång i månaden, efter kön och årskurs. 1972–2024.

Andra droger

Göteborgs
Stad

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN
SAHLGRENSKA UNIVERSITETSSJUKHUSET

Lugnande

Ångestdämpande

Lugnande

Kramplösande

Avslappnande

Bensodiazepiner

"Benso", "Blå", "Blåbär", "Flödder",
"Stess", "Roppe", "Stavar".

Lyrica

Epilepsi, Neuropatisk smärta,
Ångestdämpande

Stilnoct, Imovane

Insomningsmedicin

Sidoeffekter och skador:

- Mycket starkt beroendeframkallande
- Svår avgiftning
- Empatiförlust och aggressivitet under rus
- Andningsdepression
- Dödligt vid överdosering
- Stor risk att dö vid blandning med alkohol och opioider!

Opioider

Smärtstillande, avslappnande, lugnande, känsla av att inget spelar någon roll

Smärtstillande

Tramadol, Fentanyl, Oxycodone etc. Smärtstillande morfin eller morfinliknande preparat. "Tram". Säljs ofta till ungdomar tillsammans med cannabis för ökad effekt. Hostmedicin utblandat med läsk "Lean" eller "Syrup".

Subutex, Metadon

Substitutionsmedicin för behandling av heroinister.

Heroin

Röks eller injiceras

Sidoeffekter och skador:

- Klåda
- Epileptiska anfall/kramper
- Mycket starkt beroendeframkallande
- Svår avgiftning
- Andningsdepression
- Dödligt vid överdosering
- Stor risk att dö vid högre doser och blandning med alkohol eller benzo!

Centralstimulantia

Påverkar noradrenalin och dopamin.
Centralstimulerande, ökad energi, ökad vakenhet, eufori, minskad hunger.

Amfetamin

Pulver som snortas, sväljs, eller injiceras.

Kokain

Pulver som snortas eller sväljs ("bombas").
Röks i form av crack.

ADHD-medicin

Metylfenidat: Ritalin, Concerta, Medikinet
Dexamfetamin: Elvanse, Attentin, Metamina

Sidoeffekter och skador:

- Starkt beroendeframkallande
- Feber, svettningar, huvudvärk, yrsel
- Serotonergt syndrom. Depression.
- Tics, rörelsestörningar
- Lever, njurskador
- Nervskador
- Ångest, psykos.
- Död genom överhettning, vätskebrist.

Hallucinogener

Inte fysiskt beroendeframkallande hallucinogena droger.

LSD

Lysergsyradietylamid, "Syra", "Acid"
Tabletter, papperslappar s.k. "Blotters".

Svamp

Psilocybin, Psilocin
"Magic mushroom", "Magiska svampar"
Ex. Toppfjällskivling s.k. "Toppisar"

Meskalin

Psykedelisk alkaloid från ex.vis kaktusar.

Sidoeffekter och skador:

- Ökad puls och blodtryck, förstorade pupiller, ökad kroppstemp och blodsocker. Ökad salivproduktion, yrsel och kräkningar.
- Kan orsaka svåra psykotiska upplevelser med förvirring, ångest, panik och paranoia under ruset.
- Kan orsaka drogutlöst psykos
- Kvardröjande perceptionsstörningar; HPPD

Empatogener

Ecstasy - MDMA, MDA, PMA

"Eva", "E", "Molly" är en drog som är både hallucinogen och centralstimulerande. Inte sällan uppblandat med amfetamin, ketamin, katinoner eller andra substanser.

Rus: Extremt starka känslor, energi, eufori, känsla av närhet, kärlek, sexualitet.

Form: Tabletter i olika färger och former men även kristaller eller kapslar.

Specifikt för Ecstasy: Kan framkalla depression som håller i sig upp till ett par veckor efter intag. Självmoordsrisk i samband med detta.

Biverkningar och skador:

- Beroendeframkallande
  - Feber, svettningar, huvudvärk, yrsel
  - Serotonergt syndrom/Depression.
  - Ångest, psykos.
  - Död genom överhettning, vätskebrist.
- På längre sikt även:
- Tics, rörelsestörningar
  - Lever, njurskador
  - Nervskador, minnes- och koncentrationsstörningar

Dissociativa droger

Minskar eller blockerar sinnesintrycken till medvetandet vilket försätter droganvändaren i ett drömligt tillstånd där händelser och handlingar äger rum i en "inre värld" utan koppling till verkligheten.

Ketamin

"K", "Special-K", "Vitamin K" Används inom akutmedicin och anestesi.

PCP

Fencyklidin. "Angeldust". Urspr. veterinärmedicin för anestesi.

DXM

Dextrometorfan. Urspr. hostmedicinen Tussidyl. (Eg. opioid)

Dissociativa droger

Lustgas

N2O Används inom vården som smärtstillande och muskelavslappnande.

Köps i mindre patroner eller större tuber från 1kg och uppåt. Inandas via ballonger från gräddsifoner eller mindre sk. "crackers".

Mycket kort och intensivt rus upp till någon minut.

Biverkningar och skador:

Omedelbart:

- Syrebrist - Medvetslöshet med fallskador
- Köldskador på andningsvägar

På kort sikt (10-15min)

- Minnesproblem, koordination, kognition

På längre sikt:

- B-12 brist som leder till nervskador (även bestående)
- Problem att röra sig, att kissa m.m.
- Psykos, kognitiva störningar, minnesproblem
- Blodproppar, problem med blod bilden

Dissociativa droger

Lustgas

 Expressen

Elva personer döda av lustgas på fyra år

sverigesradio

Start Nyheter Poddar & program Kanaler Mer

Radio Sweden på lätt svenska

Alla avsnitt

Textarkiv

Om...

Kontakt

Lustgas säljs i gastuber. Foto: Johan Nilsson/TT

DROG

 Lustgas livsfarligt att missbruka - flera har dött

2:49 min Dela

Boffning

Drivgas/tändargas och lösningsmedel

Exempel drivgas (propan, butan, isobutan):

Torrschampo

Doftspray

Deospray

Tändargas

Exempel Lösningsmedel:

Aceton

Lim

Bensin

Thinner/Färg

Biverkningar och skador:

Skador pga syrebrist

Skador på lungorna/andningsvägarna

Hjärnskador efter långvarigt
användande av lösningsmedel

RC-droger

”Research Chemicals”. Även kallat ”Nätdroger”, ”NPS” (nya psykoaktiva substanser) eller ”designerdrugs”. Droger som ofta säljs på nätet i ”forsknings-syfte” med syftet att likna kända drogers effekter, men utan att vara drogklassade.

Centralstimulerande

3-cmc eller ”Kristall”

2C-B eller ”Tusi” / ”Pink cocain”

Opioider

Isonitazen, Metonitazen, Etonitazen, Klonitazen.

Aktuellt: Har rapporterats att dessa mycket potenta droger blandas i vanliga opioider med dödsfall och överdoser som följd.

Psykedeliska hallucinogena droger

Tryptaminer DMT, AMT.

”En tablett så dör du”. Fler dödsfall kan väntas om drogen fortsätter komma ut på marknaden, enligt chefsöverläkaren Tobias Eriksson som jämför drogen med fentanylvågen i mitten av 2010-talet. Foto: Christoffer Urborn/SVT

Dödsdrogen metonitazen göms i falska läkemedel som säljs på nätet – över 30 döda hittills

PUBLICERAD 17 SEPTEMBER 2024

Det förpackas som kända läkemedel och säljs öppet på internet för alla att beställa hem.

RC-droger

Syntetiska cannabinoider

Vape eller godis innehållande HHC, THC-P, HHC-O, THC-JD, THC+, CBG9, HHCPM, 8-OH-HHC, 10-OH-HHC m.fl. (Jmfr Spice)

Partille Tidning

Nyheter Sport Åsikt Korsord   E-tidning Tipsa

Polisen i Partille märker att allt fler börjar röka e-cigarett. Bild: Henrik Björnsson

Partillepolisen varnar: Stor ökning av e-cigg – kan innehålla cannabis

SVERIGE

Tullverket larmar om nytt syntetiskt knarkgodis

Uppdaterad 2021-10-16 Publicerad 2021-10-15

Det beslagtagna knarkgodiset ska vara 2-100 gånger starkare än vanligt cannabisgodis. Foto: Tullverket/TT

minimaria.se

kristoffer.lindgren@socialcentrum.goteborg.se
031-367 99 44

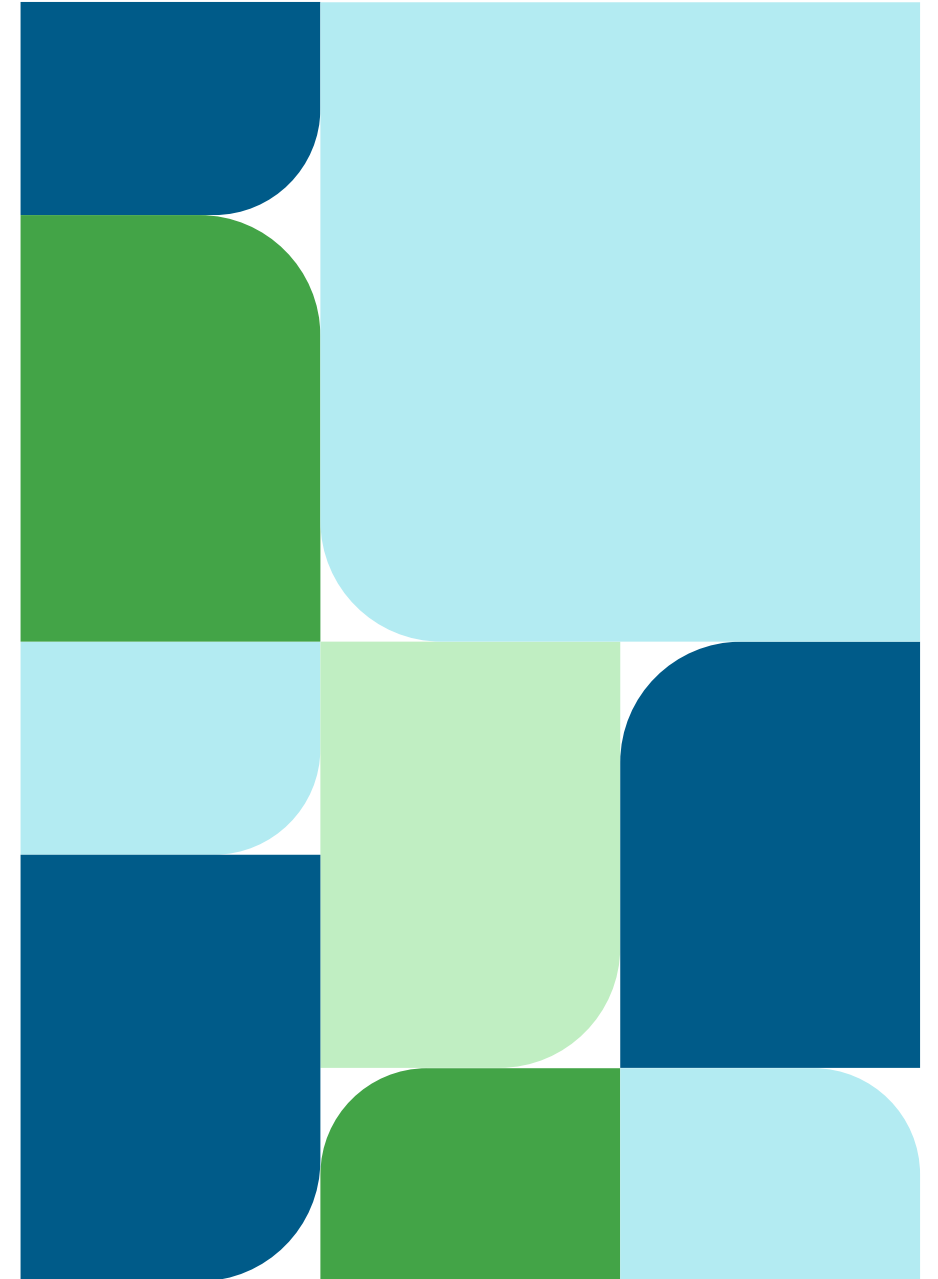
20 min bensträckare

Vikten av samverkan kring sexuellt riskutsatta barn och unga

Charlotta von Mentzer

Barnmorska med vidareutbildning inom
psykoterapi och TF-KBT

Doktorand Göteborgs Universitet

SMC Pilen - idag

- Specialiserad lågtröskelenhet för sexuellt riskutsatta personer från 13 år
- Fjärde Långgatan 48

Mottagning sexuella övergrepp - MSÖ

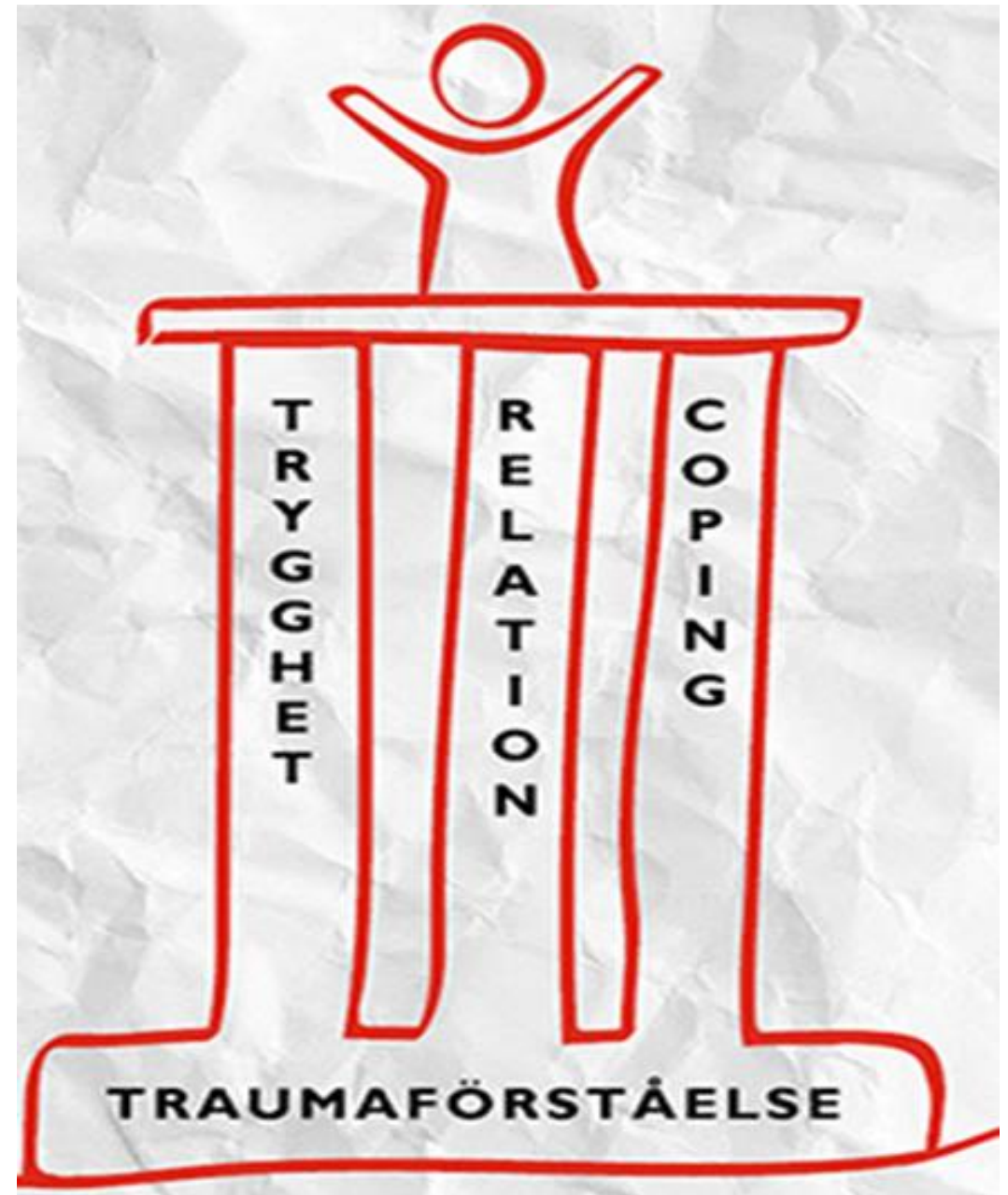
MSÖ Pilen
Lågtröskel i samverkan

MSÖ
Remissenhet
traumavård

From april 2025 Kaserntorget 11A

Omhändertagande på SMC Pilen

- Riskbedömning
- Kartläggning insatser, behov av stöd
- Handläggning sexuell och reproduktiv hälsa
- Traumafokuserat samtalsstöd kring sexuell riskutsatthet och erfarenhet av sexuellt våld
- Externa kontakter; andra vårdgivare, skola, SIP möten, föräldrar

Samverkan och patienthänvisningar

- Beroendevården för unga och vuxna
- BUP
- UMO
- Socialtjänst
- Mika mottagningen
- HVB och SiS boenden
- Tjej- och Kvinnojourer
- Ideella verksamheter tex Rosenlundsstödet

Sexuell riskutsatthet och sexuellt våld

- Är ofta den "tårtbit" som fattas i insatser och planering

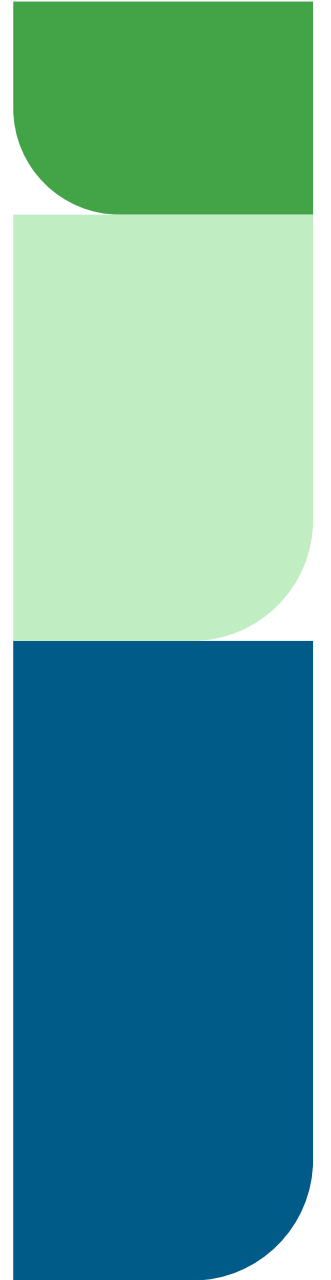
Sexuell riskutsatthet – ökad risk för:

- **Sexuell ohälsa** – STI, oönskad graviditet
- **Sexuellt våld:**
  - övergrepp/våldtäkt – även digitala
  - grooming
  - exploatering
  - sex mot ersättning/prostitution,
människohandel för sexuella ändamål

Sexuellt riskbeteende

- Tidig sexual-debut (< 14 år).
- Flera sexualpartners senaste året.
- Oskyddade sexuella kontakter (inget preventivmedel/kondom).
- Att utöva sex på ett sätt som utsätter individen eller sexpartnern för risker.

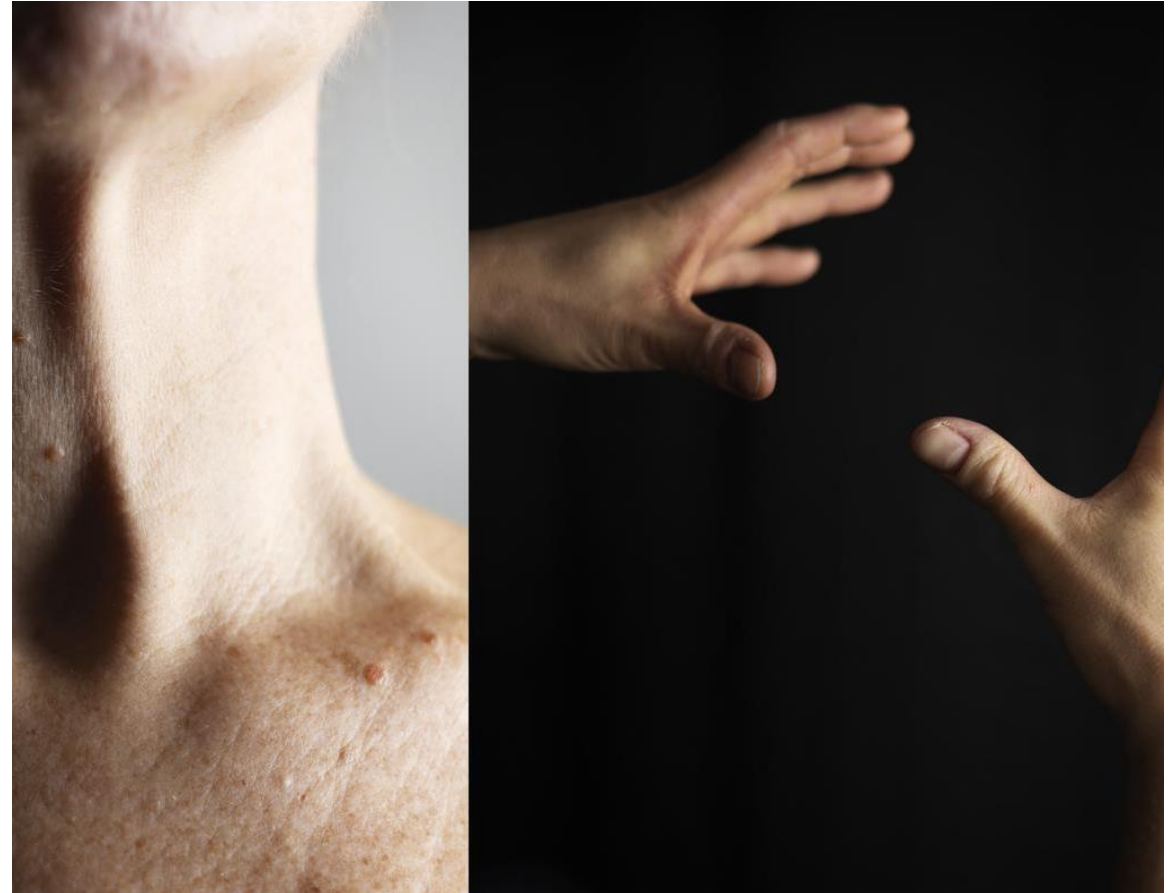
De som debuterat tidigt hade signifikant mer erfarenhet av:

- Fler sexpartners
- analsex
- Titta på pornografi
- Sexuella övergrepp (flickor)
- Sälja sex
- Utsatthet av våld
- Rökning
- Alkohol användning (pojkar)
- Drog användning
- Antisocialt beteende
- Sämre KASAM (pojkar)
- Sämre självkänsla (pojkar)
- Sämre psykisk hälsa (pojkar)

(Kastbom, Sydsjö, Bladh, Priebe & Svedin, Acta Paediatrica, 2015)

"Strypvåld", "Stryp sex", "Non-fatal strangulation"

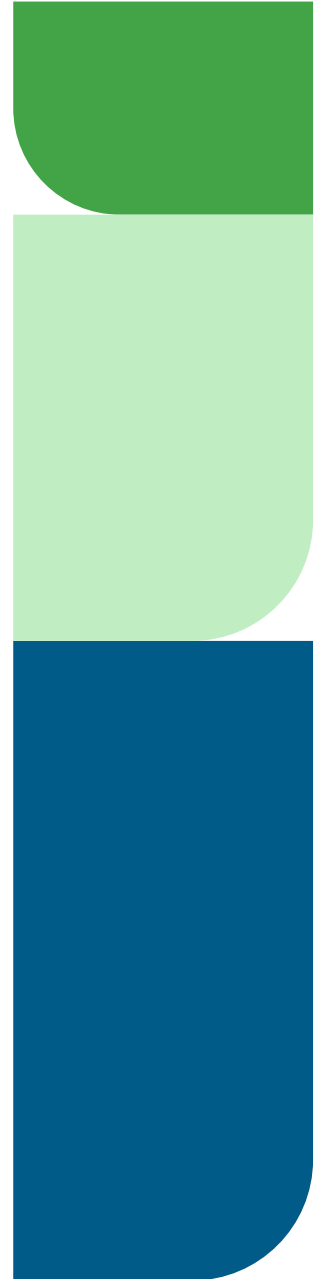
- Ökande bland unga
- Influens från porr och BDSM
- Mindre än 10 s kan leda till medvetslöshet. 15 s tömmer blåsan. Mindre än 5 min kan leda till döden.

Strypvåld

- Rättsmedicinalverket regeringsuppdrag förstärka kunskapen om strypvåld – mars 2024
- Strypning näst vanligaste tillvägagångssättet vid dödligt partnervåld. (Kniv 42 %, strypning 32 %)
- Strypning viktig riskfaktor för senare mordförsök och mord.
- 32 % av tjejer under 26 år som dödas av partner dödades genom strypning. Motsvarande siffra för kvinnor från 26 år; 18 %.
- Bristande kunskap om strypvåld inom vården och rättsväsendet.

[Dödligt partnervåld mot unga \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se)

Pornografi

Allt mer våldsporr, förnedringsporr

Pornografi är viktig faktor bakom:

- Riskbeteende
- Attityd till sex, normer, framför allt hos pojkar och unga män.

Lästips:

[The relationship between frequent pornography consumption, behaviours, and sexual preoccupation among male adolescents in Sweden – ScienceDirect](#)
Donevan & Mattebo, 2017.

Osynliga Brottsoffer Donevan, Jonsson & Svedin, 2023 [FULLTEXT01.pdf](#)

Associations between adolescents watching pornography and poor mental health in three Swedish surveys. Svedin, et.al 2023.
[s00787-022-01992-x.pdf](#)

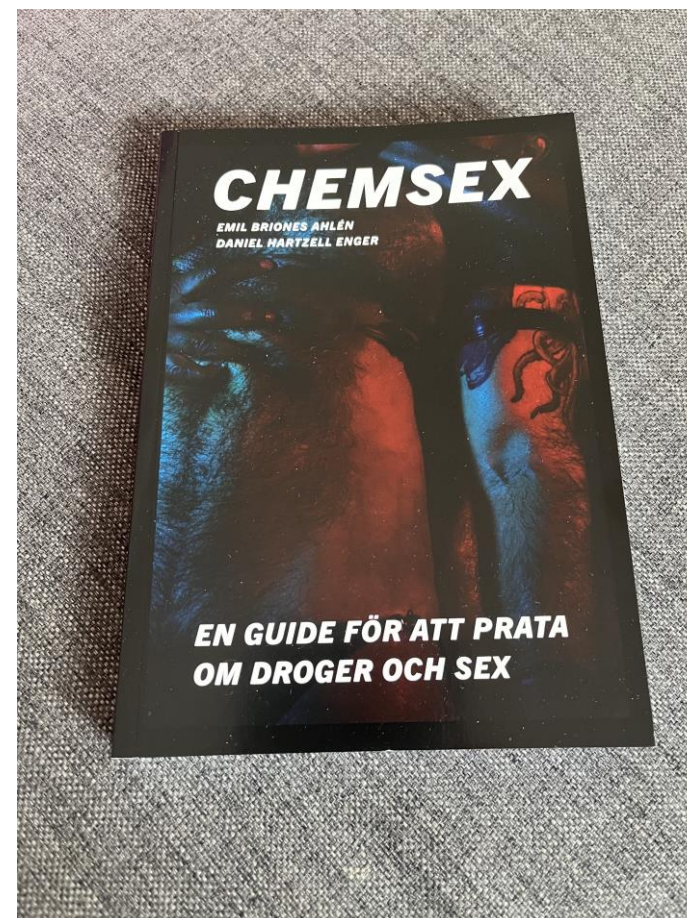
Unizons rapport:

<http://unizon.se/aktuellt/porr-och-prostitution>

Chemsex

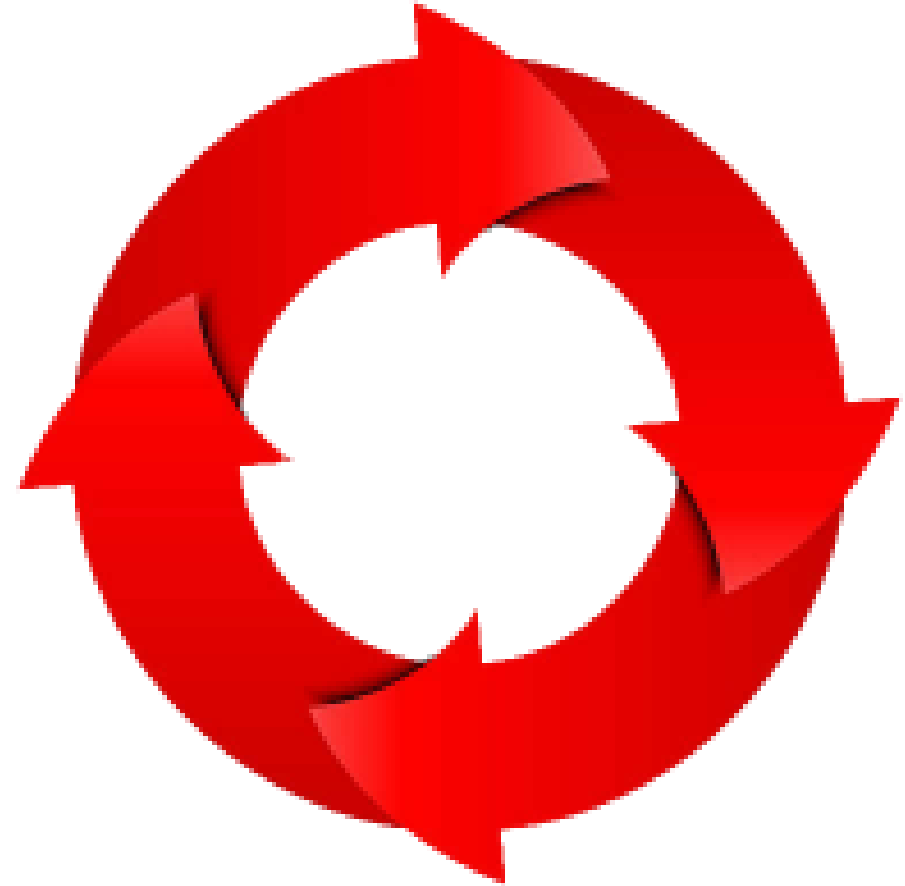
- Drogkultur som funnits länge inom "Gay-världen", 1980 -talet (Slamming).
- Kopplat till HBTQI community.
- Techno musik, svartklubbar, festande i flera dygn.
- Droger för att höja prestationsförmåga, uthållighet, sexuell njutning, släppa spärrar.
- Muskelavslappnande t ex vid "Fistfucking".
- Risker; överdoser, HIV och STI, sexuella övergrepp, fysisk och psykisk ohälsa, sexuella svårigheter utan droger, svårigheter att söka hjälp pga illegalt att ta/inneha droger.

"Sexperterna" del av Sexhälsan RFSL Stockholm.

Droger och sexualitet – risk för ond spiral

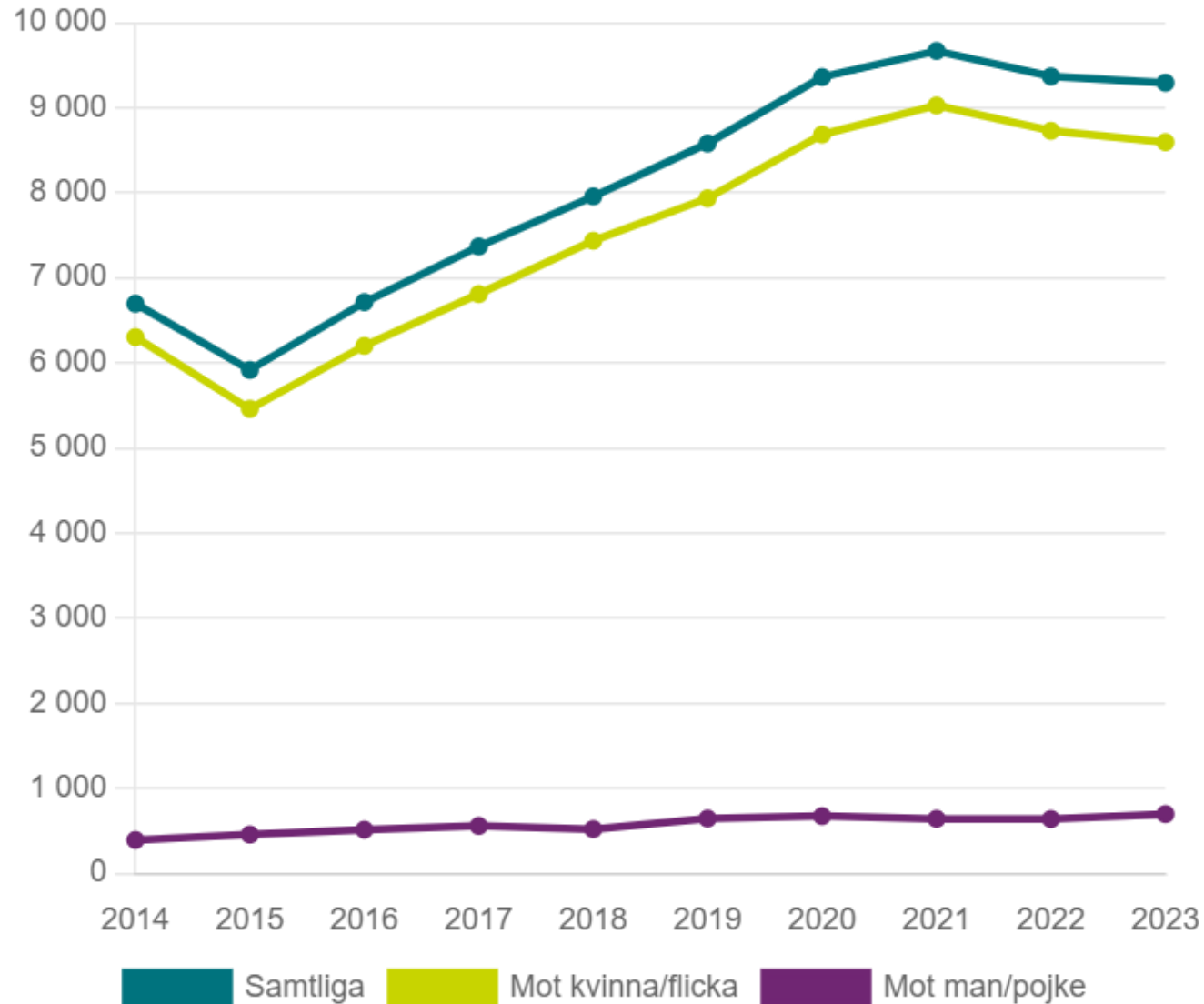
- Risk/missbruk av droger kan påverka den sexuella hälsan och sexualiteten negativt.
- Återfall i substansberoende kan ha samband med sexualitet om alkohol och droger används för att öka lust och självförtroende i samband med sexuella kontakter.
- Personer med erfarenhet av drogberoende upplever ofta en osäkerhet inför hur de skall hantera sin sexualitet när de blivit drogfria.
- Ex: Tramadol intas för att hålla längre under samlag på grund av dess effekt på förtidig ejakulation.

(Svensson & Skårner, 2014; (Kirby, et.al. 2015).

[Unga killar tar tramadol innan samlag – leder till missbruk \(nyheter24.se\)](#)

Anmälda våldtäkter

Sexuellt våld ökar

Våldtäkt mot barn:

41% våldtäkter mot barn (0–17 år).
21 % ökning jämfört med 2014.

Digitala övergrepp:

Okända vuxna:
Från 6,3 % 2016 till 12,2 % 2022.

Jämnåriga:
Från 15,4 % 2016 till 21,3 % 2022.

Ref: BRÅ (2024), Våld mot barn 2022 – en nationell kartläggning

En av fem har blivit en av fyra

22 000 barn och unga kan ha blivit utsatta för kommersiell sexuell exploatering

Unga, sex
och internet
EFTER #METOO

- om ungdomars sexualitet och utsatthet för sexuella övergrepp och sexuell exploatering i Sverige 2020/2021

Carl Göran Svedin, Åsa Landberg och Linda Jansson

Våld i ungas relationer

Tjejer:

56 procent psykiskt våld via digitala medier

46 procent för psykiskt våld ansikte mot-ansikte

20 procent fysiskt våld

44 procent sexuellt våld, av en nuvarande eller tidigare partner.

Killar:

42 procent

34 procent

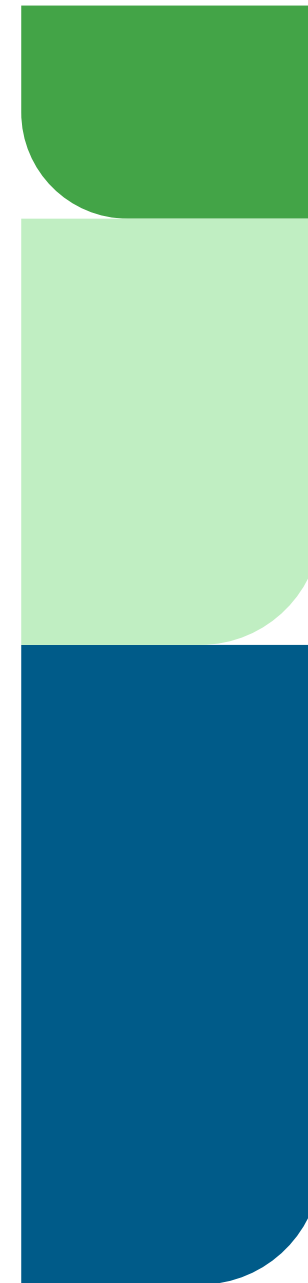
13 procent

10 procent

Våld i ungas relationer

- Var tredje ungdom i årskurs 9 som haft en parrelation har varit utsatt för våld i en nära relation.
- I den totala populationen är det nästan 20 procent som lever i en hederskontext. Dessa unga är även utsatta för mer allvarligt systematiskt våld än andra som inte lever i den kontexten.

[Våld i ungas nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck | Jämställdhetsmyndigheten \(jamstalldhetsmyndigheten.se\)](https://jamstalldhetsmyndigheten.se)

Sårbarhets och riskfaktorer

- Sexuella övergrepp, våld
- Omsorgssvikt
- Omhändertagande inom socialomsorg
- Mobbning
- Rymma hemifrån, hemlöshet
- Funktionsnedsättning, psykiatrisk samsjuklighet
- Heder
- Substansberoende
- Migration
- Socioekonomisk utsatthet
- Kopplingar till kriminella miljöer, kriminalitet

Ref: BRÅ, 2024; Svedin et.al, 2021; Våld mot barn 2022; WHO, 2024, Bounds, et.al 2015; Fedina et.al, 2016; Greenbaum & Crawford-Jakubiak, 2015; Varma et.al, 2015; Greenbaum, et.al, 2018; Colangelo & Keefe-Cooperman, 2012; Wilson & Widom, 2010; Cyders et.al, 2021; Ijadi-Maghsoodi, et.al, 2016; Jämställdhetsmyndigheten, 2024; Quinn, et.al, 2019; Felitti et.al, 1998

Reaktivt beteende

- Efter erfarenhet av trauma
- Utveckling av destruktivt beteende:

Skära, bränna sig

Ätstörning

Missbruk

Sälja sex

Reaktivt beteende - Gränsöverskridande sexualiserat beteende:

- Verbalt
- Digitalt
- Fysiskt
- Överdrivet porrtittande
- Köpa sex
- Begå övergrepp

Snabbt förlopp

Tidiga sårbarhets och riskfaktorer

Destruktivt reaktivt beteende

Ökad risk fortsatt och upprepad utsatthet och exploatering

Traumagenic dynamics model Finkelhor & Brown, 1985

Inget egenvärde

Avstängning

"Väckas till liv"

Sex som
självskada

Självhat

Bekräftelse – positiv och negativ

Hjärntvättad till att sakna egenvärde

Min pappa sa att kvinnor är bara till för att vara ett hål för män

De sa till mig att det är bra att du blev utsatt för övergrepp som barn så att du fick lära dig knulla tidigt

Jag var allas hora och jag trodde att det var så det skulle vara

Outhärdliga känslor

”Den närmaste effekten av att skada sig med sex som jag kommit är när jag tagit heroin. Inget annat har gett en sån total avstängning”

Att vara "mer rädd" för det mjuka och fina

**Ständigt försvarsberedd-
Sex som självskada/hårt sex**

**Försvarslös-
Nära relationer, intimitet, mjukhet**

Att "kunna
något/vara någon"
Våld
Hot
Kriminalitet
Övergrepp
Droger
Värdelöshetskänsla
Självhat

Ingen kunskap om ömhet
och kärlek
Farligt att våga hoppas
och sänka garden och
vara skyddslös
Att känna sig som "ingen"
Inte värd det fina

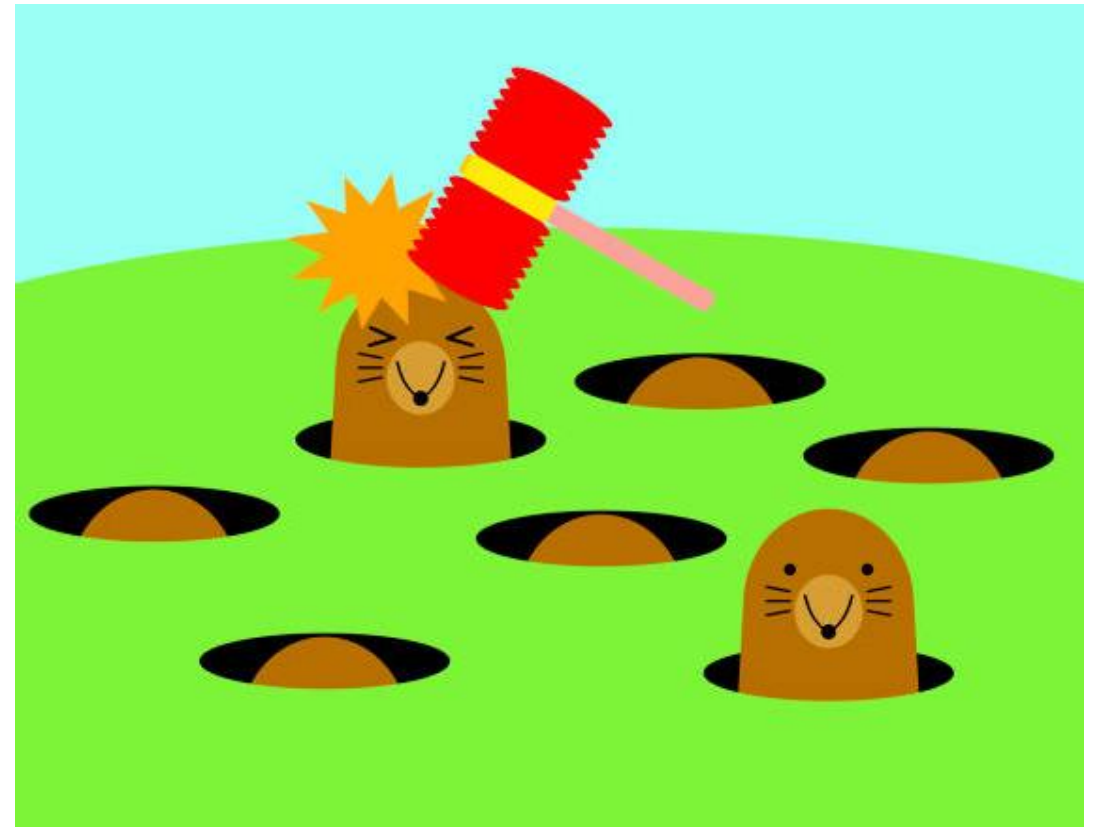
“Har du någonsin använt sex för att avsiktligt skada dig själv?”

- Flickor - 9 %
- Pojkar - 2 %
- Könsindelning passar inte - 12 %

(Unga sex och internet efter #metoo, 2021)

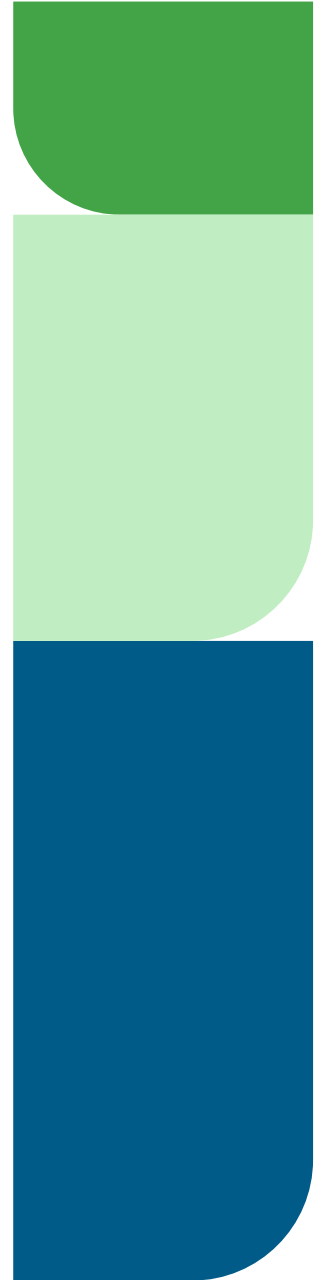
“Ta bort en så kommer det en annan”

Droger och självskadebeteende kan fungera som “överlevnadsstrategier” – om man tar bort en så kommer/ökar en annan.

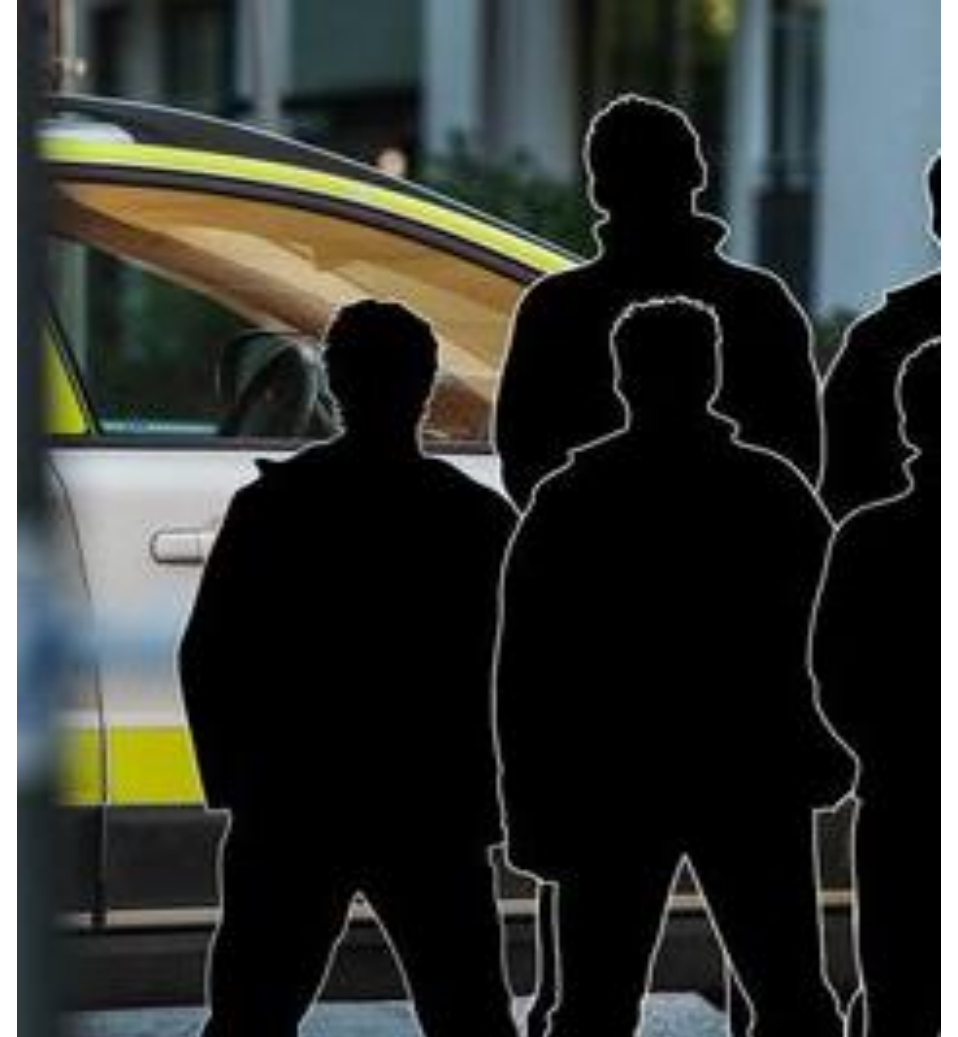
Kopplingar till kriminella personer och miljöer

- "Hotellfester". Kopplingar till droger och andra utsatthetsfaktorer
- Gruppvåldtäkt som betalning av skulder till gängkriminella
- Våldtäkter av kriminella som försvårar polisanmälan
- Misshandel/mordförsök efter vittnesmål mot gängkriminella
- Gängkriminella pojkvänner – sex som straff, tvingad ha sex med kompisar
- Såld för sexuella tjänster till gängkriminella på anstalter

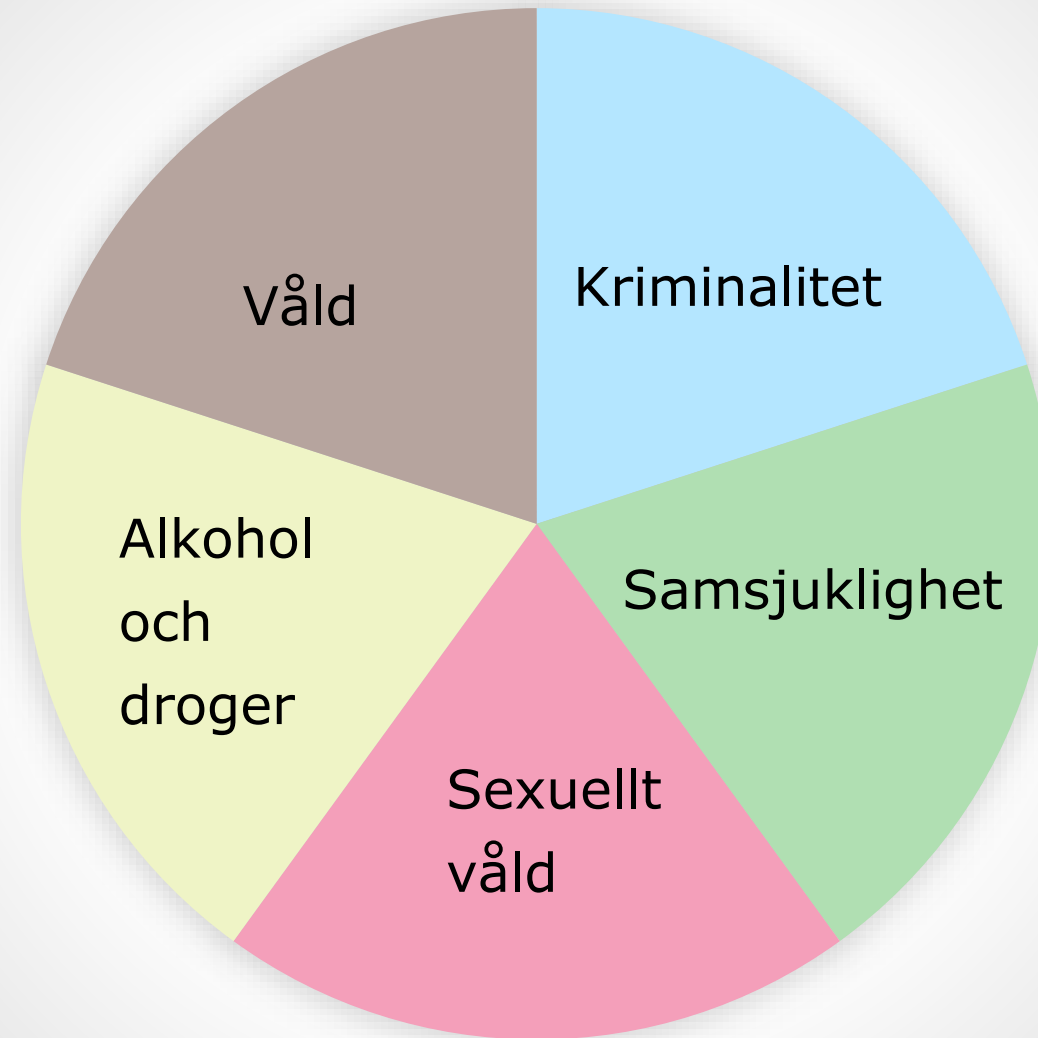

Tjejer i gängkriminella miljöer

- Hög risk för sexuellt våld och exploatering
- Rekrytering och kontroll via mobiltelefoner och sociala medier
- Relationer till killar som skydd, status
- "Gröna gummor"
- Svåra uppväxtförhållanden, psykisk ohälsa, droger

Komplex problematik

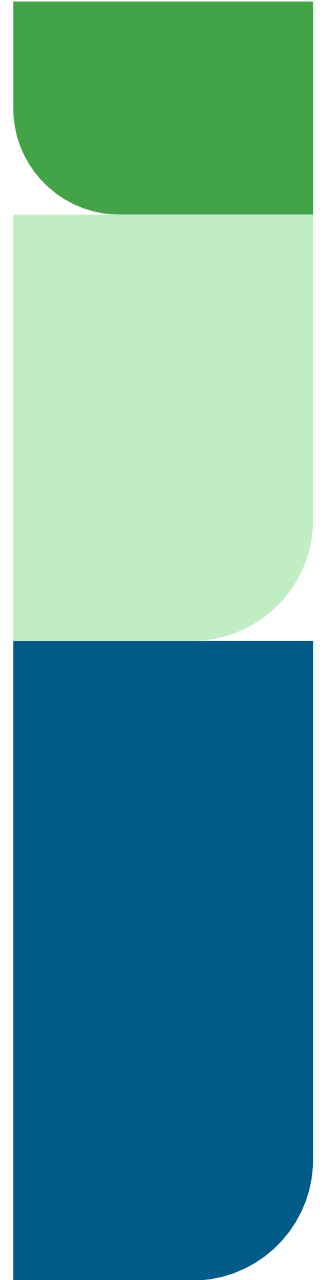
Tidig identifiering

- Viktigt att se och förstå **risk och sårbarhetsfaktorer**
- Barnet/ungdomen **behöver inte ha "alla"** riskfaktorer innan vi agerar.
- En typ av självskadebeteende **kan ofta visa på fler**
- Uppgift om ett övergrepp/våldtäkt **kan ofta visa på fler**
- **SEXIT** enkäten

Patienthänvisning och konsultation

- Ring Pilen: 0737-219442
- Anamnes och uppdrag till Pilen
- Plan för återkoppling av insatser på Pilen och fortsatt vårdplanering.

Kompetenshöjande handledning

- Sexuell riskutsatthet och sexuellt våld
- Patientärenden
- Teman
- Yrkesrelaterad bedömning och handläggning
- Medicinska rutiner, tex behandling och smittspårning vid positiv klamydia
- Betydelsen av motståndskraft hos personal

Utmaningar för personal som möter unga

- **Ökande psykisk ohälsa bland unga**
- **Ökande sexuellt våld mot unga**
- **Ökande våld i ungas nära relationer**
- **Ökande kopplingar till gängkriminalitet**
- **Få unga som berättar om utsatthet**
- **Upplevelse hos unga att inte bli trodda & sedda**

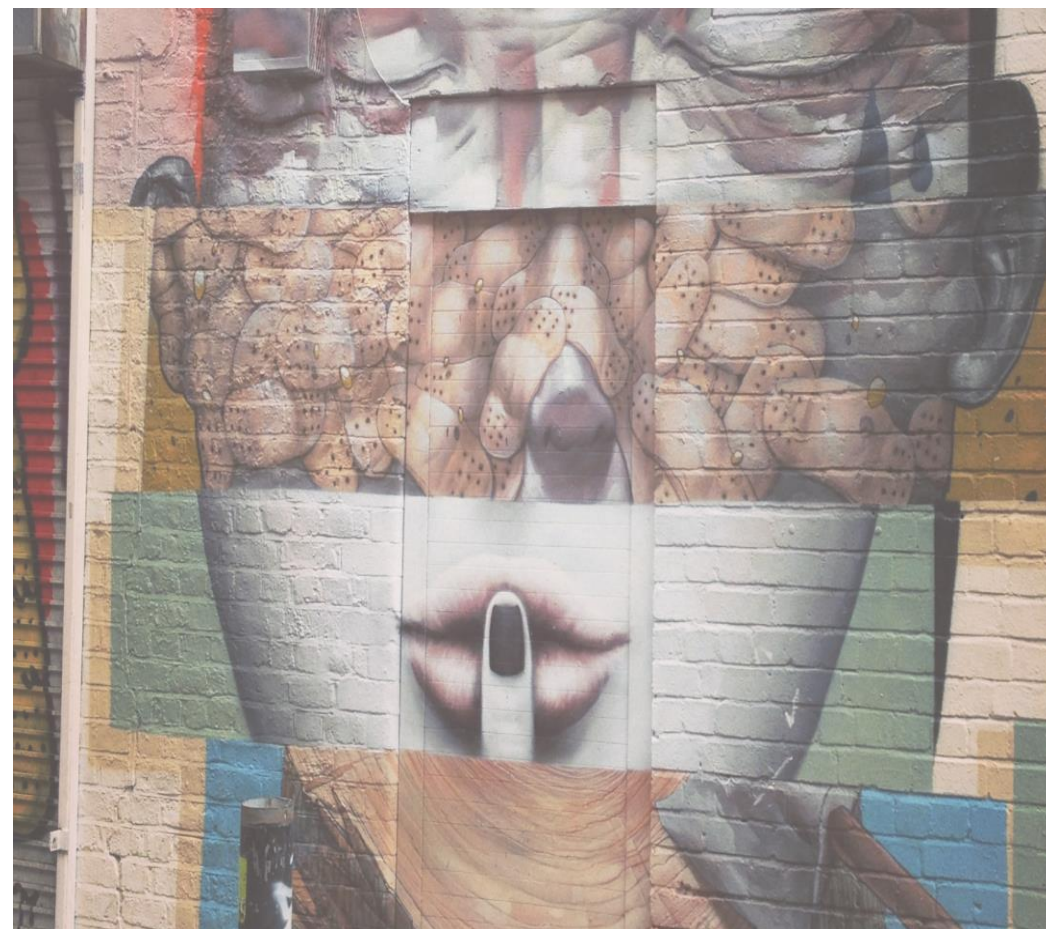
(Ref: Jämställdhetsmyndigheten, 2020; BRÅ, 2023; Jernbro & Landberg, 2024; Polisen, 2024; Petersson et.al, 2021; Ahlqvist, 2023; Svedin et.al, 2021; MUCF, 2020. Akademikerförbundet, 2023; Ingen hörde ropen på hjälp, 2020; OKSE-Rapport-Alla tittade men ingen såg, 2022)

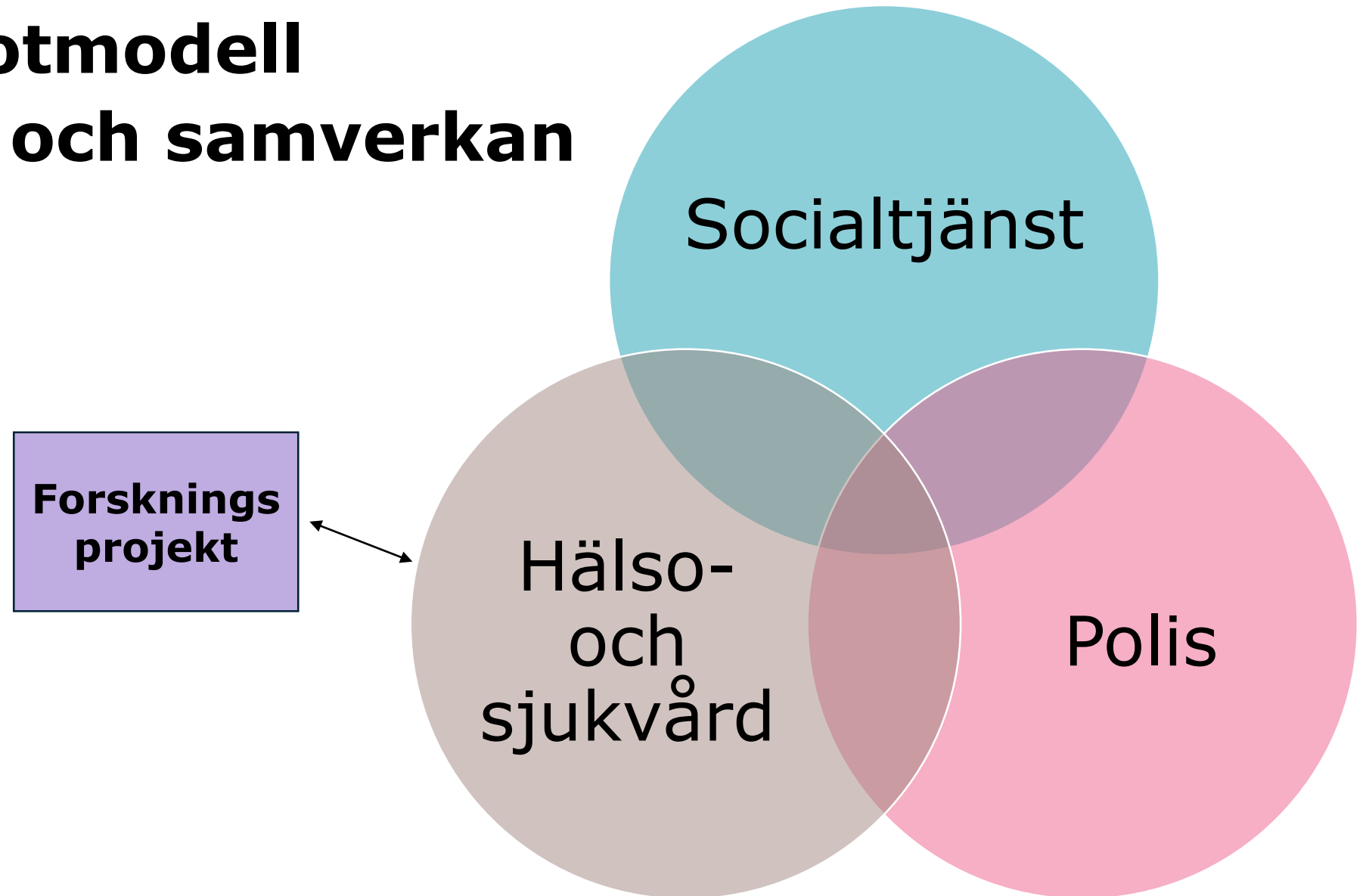
ESF projekt

En blind fläck – tjejer i gängkriminella miljöer

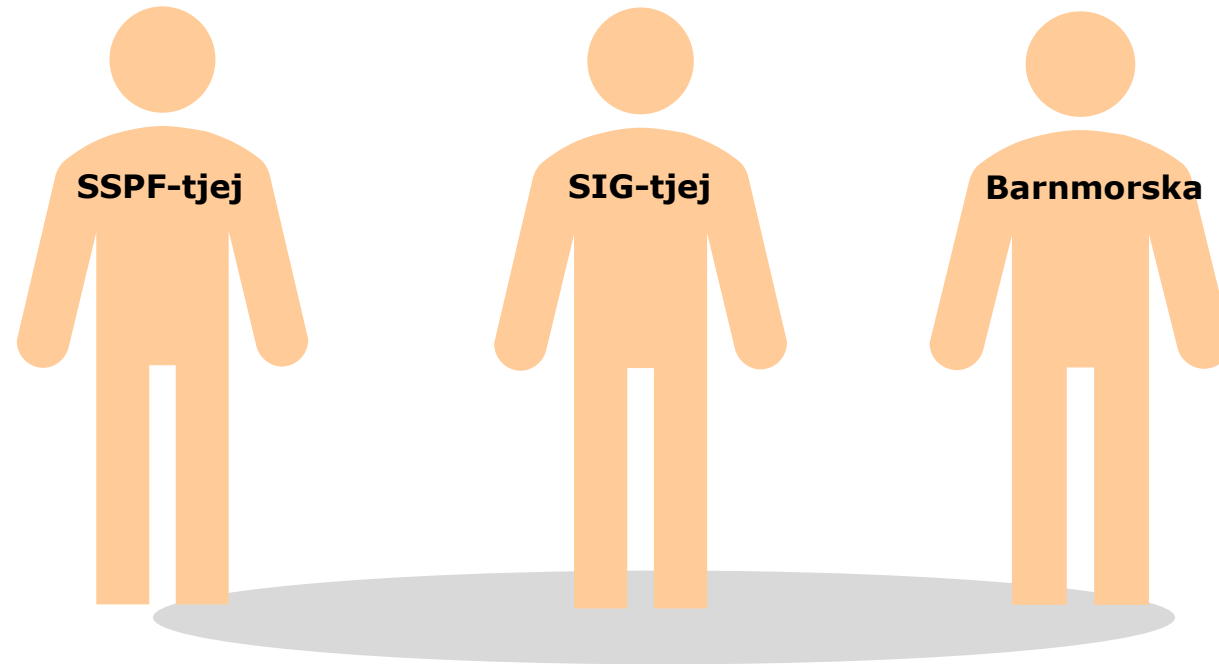
2023 - 2025

Innovativ samskapad pilotmodell vård, stöd och samverkan

En blind fläck - projektgrupp

**UPPTÄCKA
MÅLGRUPPEN**

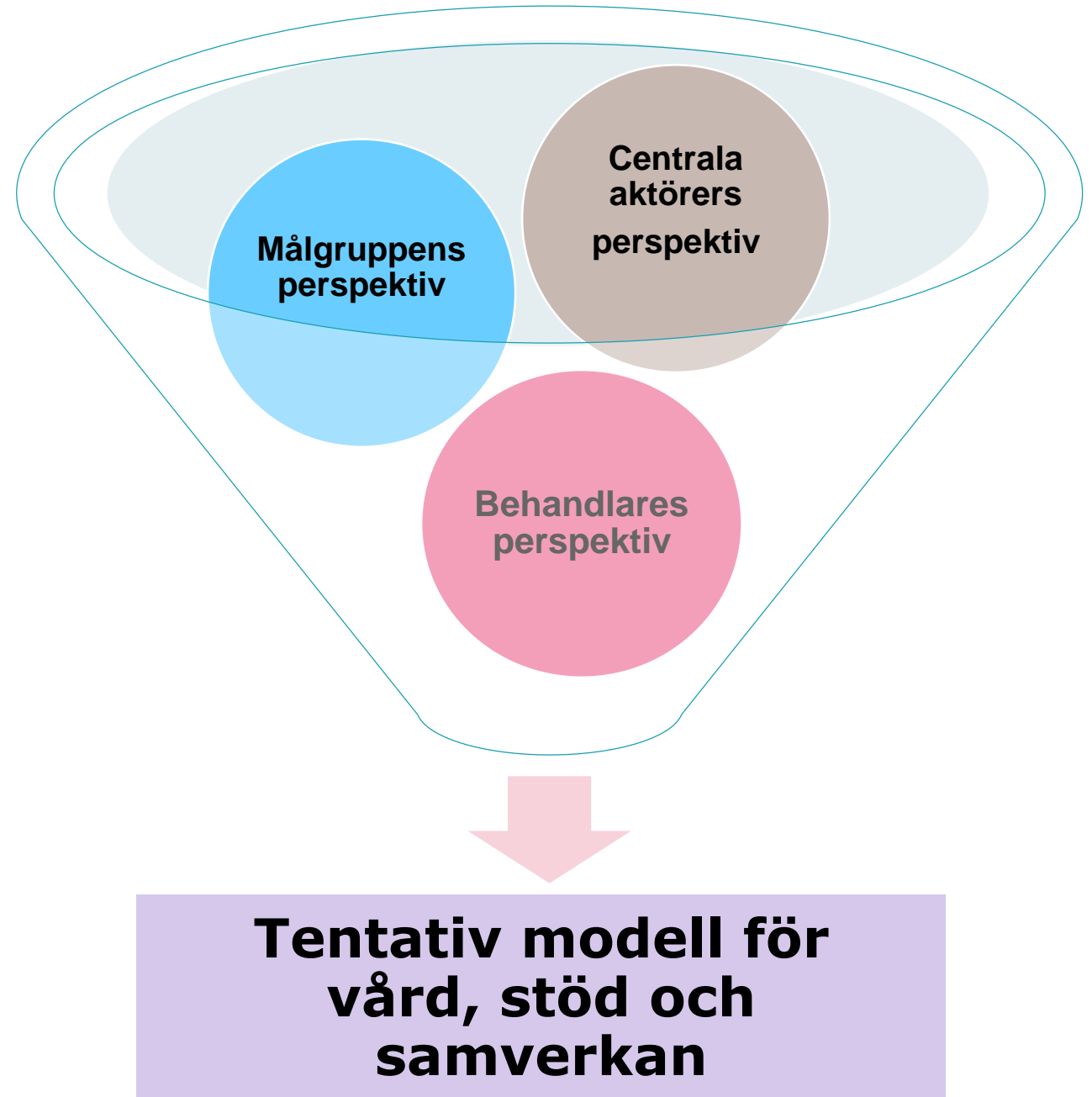
INSATS & BEHANDLING

UTBILDNING/ARBETE

Forskningsprojekt

Syfte: Ta fram samskapad modell för vård, stöd och samverkan vid komplex problematik i samband med sexuellt våld.

C von Mentzer (2024), Seeking balance between contradictory experiences - therapists treating survivors of sexual violence

Öka kunskap

“Öppna dörrar” in till utsattas verklighet

- “Bokcirkel”
- Forskningsartiklar
- Rapporter

Litteraturtips

- Caroline Engvall; *14 år till salu, Skamfläck, Skuggbarn.*
- Sophie Adolfsson; *Det känns konstigt att vakna i sin egen säng.*
- Anna Lysty & Ulrika Olson; *Den tusende gången.*
- Katia Wagner; *Alexandra mannen*
- Vanessa Springora ; *Samtycket*

lotta.von_mentzer@vgregion.se

charlotta.von.mentzer@gu.se

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Lunchrast
Återsamling kl.13.15

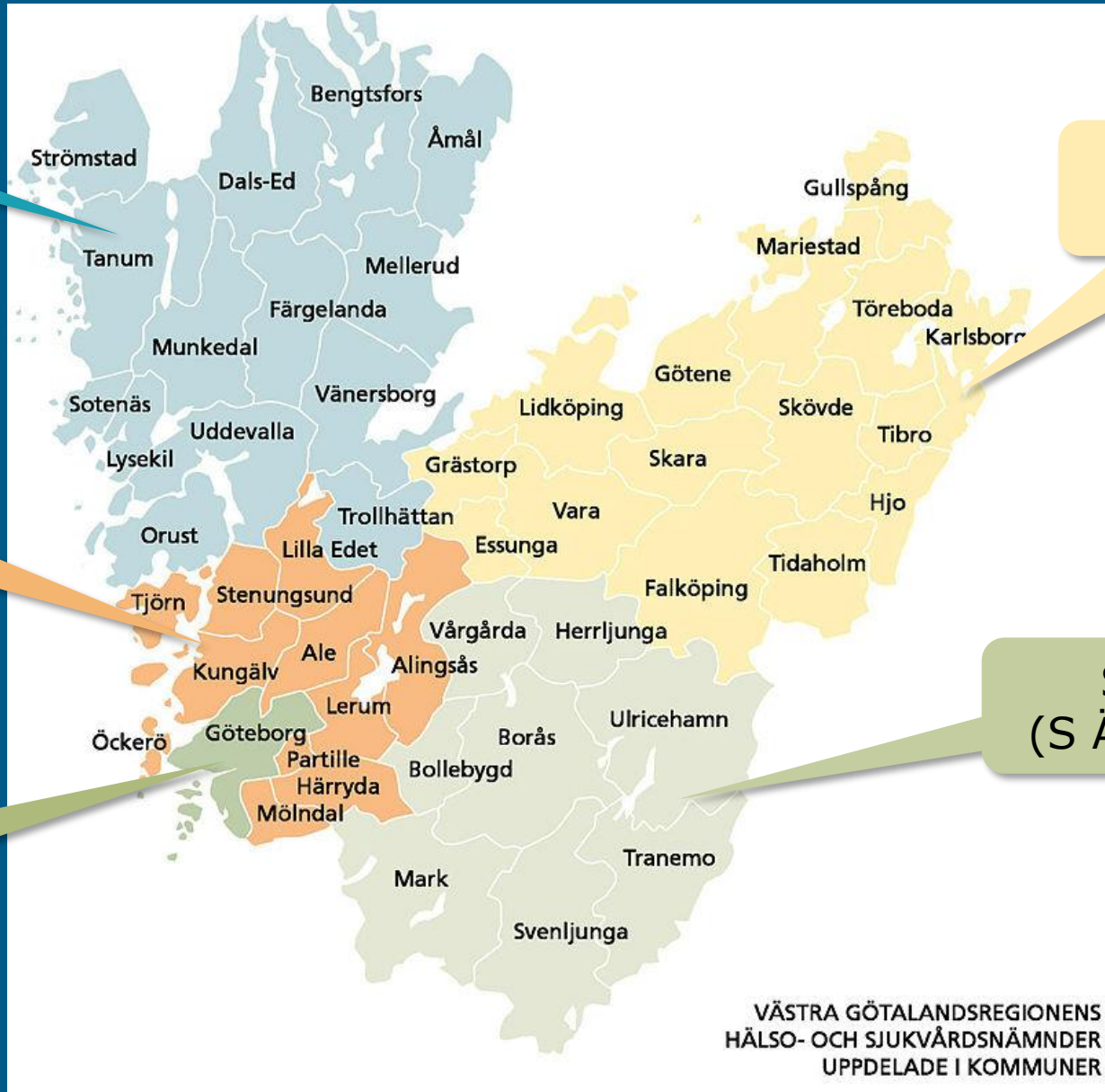
Norra
(Fyrbodalen)

Östra
(Skaraborg)

Västra
(S Bohuslän)

Södra
(S Älvsborg)

Göteborg

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONENS
HÄLSÖ- OCH SJUKVÅRDSNÄMNDER
UPPDELADE I KOMMUNER

Vi börjar i
norr...

11 medarbetare

Norra

Bengtsfors
Dals-Ed
Färgelanda
Lysekil
Mellerud
Munkedal
Orust
Sotenäs
Strömstad
Tanum
Trollhättan
Uddevalla
Vänernborg

Nu förflyttar vi oss österut...

11 medarbetare

Östra
Essunga
Falköping
Grästorp
Gullspång
Götene
Hjo
Karlsborg
Lidköping
Mariestad
Skara
Skövde
Tibro
Tidaholm
Töreboda
Vara

Tillbaka mot
kusten...

11 medarbetare

Västra

- Ale
- Alingsås
- Härryda
- Kungälv
- Lerum
- Lilla Edet
- Mölnadal
- Mönlycke
- Partille
- Stenungsund
- Tjörn?

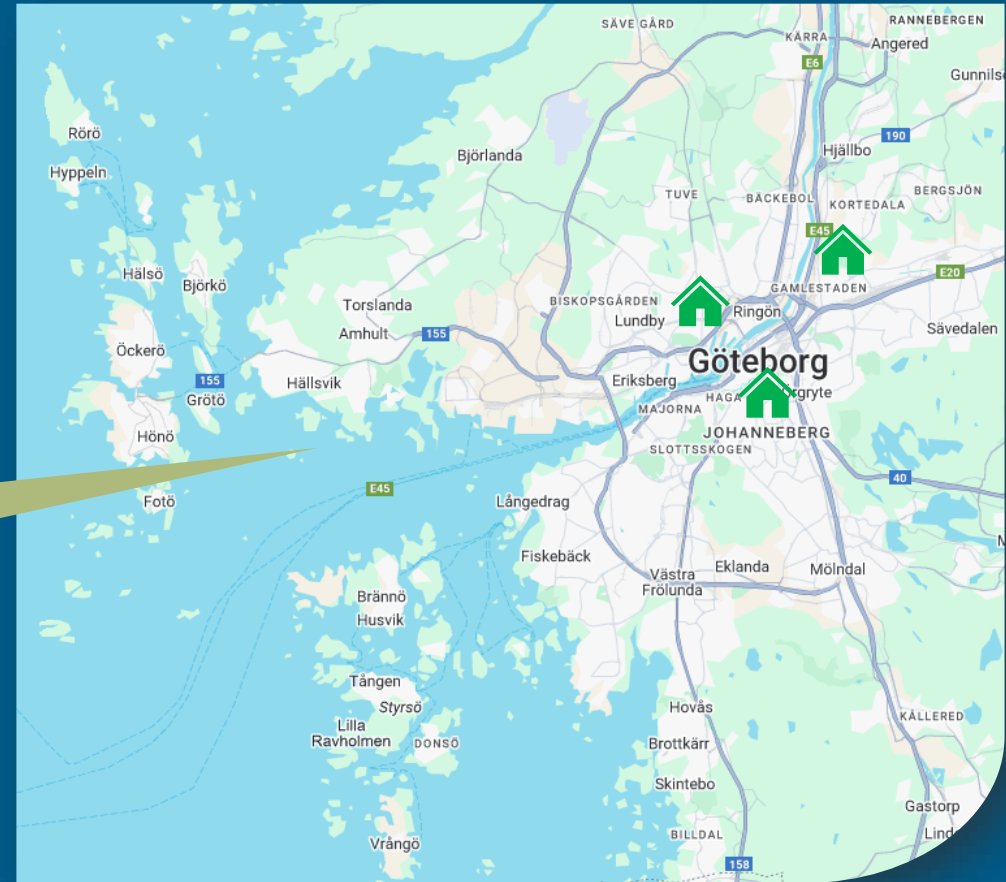

Storstan

24 medarbetare

Göteborg

Om Du vill
ha hjälp att
landa i
verkligheten.

VI ERBJUDER INFORMATION, RÅDGIVNING
OCH BEHANDLING FÖR UNGDOMAR
MED DROGPROBLEM. Ring: 701 82 40!

UNGDOMSTEAMET MINIMARIA

1995

MINI-MARIA
startas i Göteborg på
Järntorget

1999

Mini-Maria
öppnar sin andra
mottagning i
Nordost!

2002/2003

Mini-Maria öppnar mottagning i Frölunda
respektive på Hisingen

2018

Mini-Maria blir
tre robusta
mottagningar!

Centrum/Väster

Hisingen

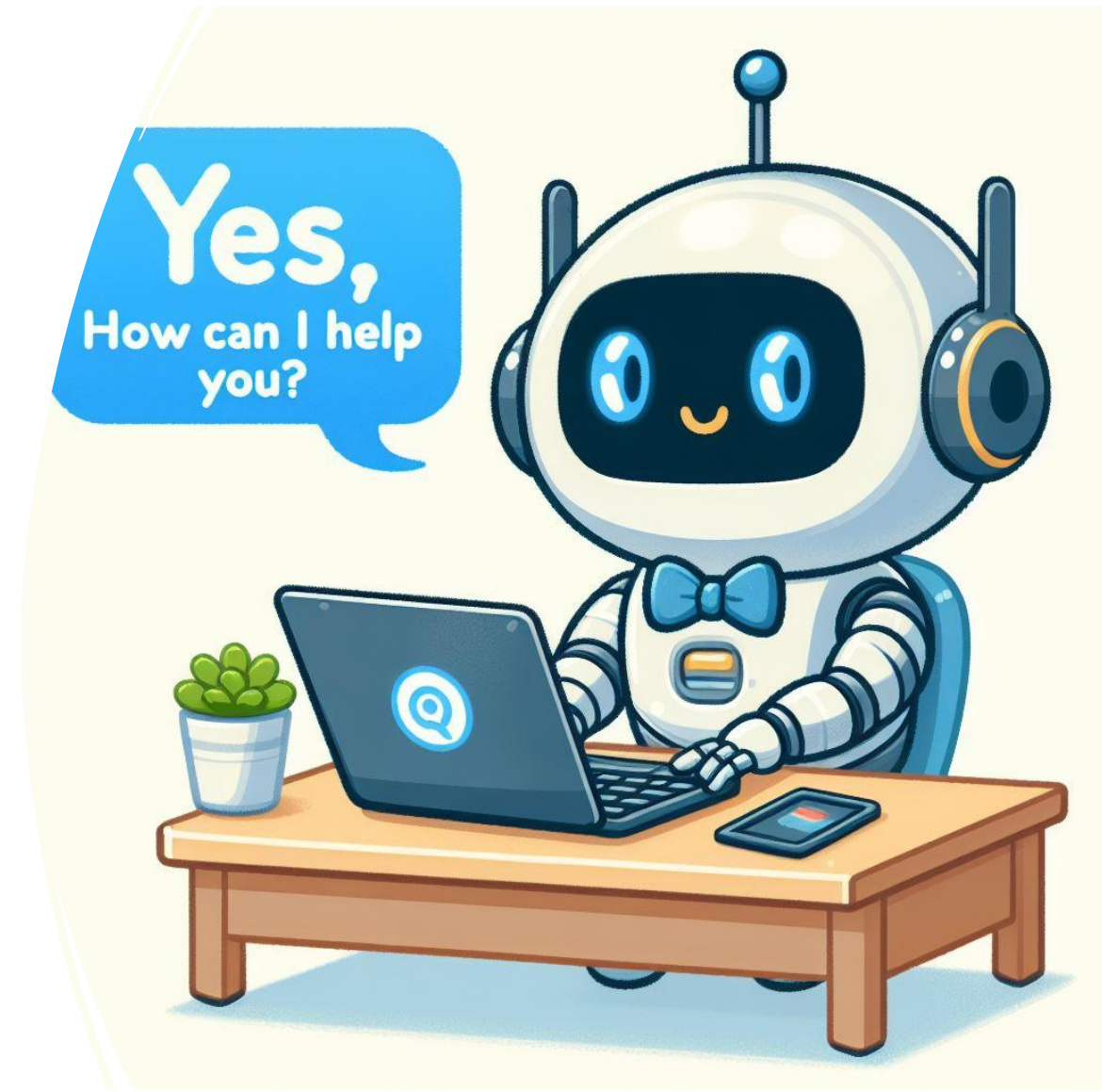
Nordost

2024

Mini-Maria
Resursmottagning
ny specialistenhet!

Framtid

Återinföra Mini-Maria
online!

Slå ihop till en stor
Mini-Maria mottagning

Mariadagen

28 februari 2025

Vi drar oss
mot mitten
och söderut...

8 medarbetare

Södra

Bollebygd
Borås
Herrljunga
Svenljunga
Tranemo
Ulricehamn
Vårgårda

Mini-Maria

MINI-MARIA

Södra Älvsborg

Österlånggatan 64, Borås

010 – 435 95 40

minimariasodraalvsborg.se

Personalgruppen:

Det är vi som tillsammans träffar våra ungdomar i våra sju kommuner (Borås, Herrljunga, Vårgårda, Bollebygd, Tranemo, Ulricehamn och Svenljunga).

Tillbakablick och nuläge

- Mini Maria Södra startade 15 mars 2021
- Vi har gjort totalt 207 UngDOK-
inskrivningsintervjuer och 24 stycken BasDOK
- Såhär många timmar har vi väntat på ungdomar
som inte dykt upp...otaliga

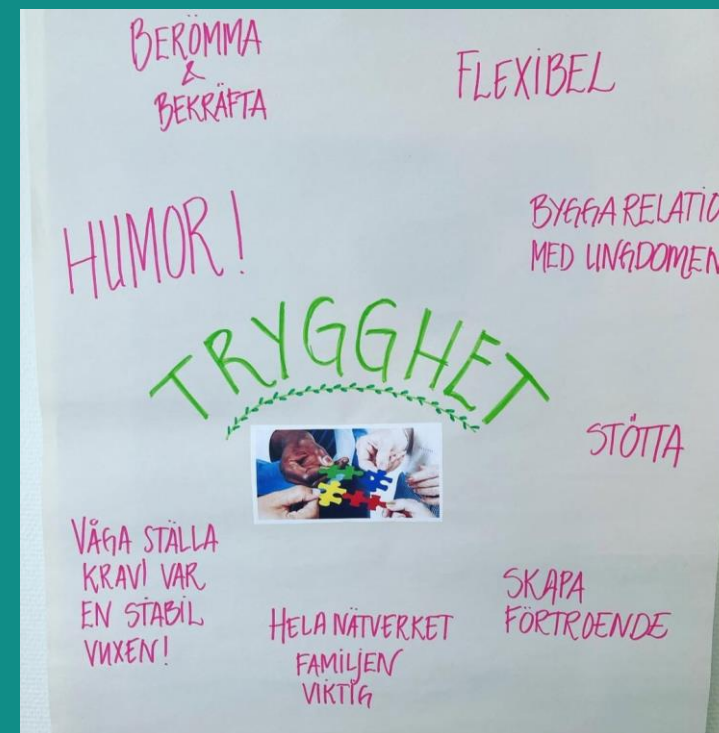
Vad tycker ungdomarna om Mini Maria Södra?

- *"Att du berättade för mina föräldrar. Det har hjälpt mig mycket. Du har verkligen hjälpt till hur det fungera med droger så föräldrarna har förstår. Har känns så bra att prata med dig, du är bra."*
- *"Att kunna prata ut, få andra perspektiv. Även om man vet det själv så var det hjälpsamt att få höra någon annans röst kring saker och ting."*
- *"Jag trivs bättre i mitt eget sällskap och fundera inte lika mycket över vad andra tycker och tänker om mig."*

Vad tycker ungdomarna om Mini Maria Södra?

- "Skönt att prata med någon som lyssnar och som kan hjälpa. Jag kommer ta med mig saker som vi pratat om här för all framtid"
- "Jag blir tagen på allvar och ni åtgärdar saker snabbt."
- "Allt har varit bra. Gillar att jag och mina föräldrar har haft olika personer att träffa. Ni har varit öppna för allt och aldrig dömt mig. Att dörren är stängd vid lunch har varit sämst."
- "Jag har slutat med droger och mår bättre. Jag går i skolan och har ett normalt fungerande liv. Har inte känt något dåligt med att komma hit."

Vi är Mini Maria i Västra Götaland!

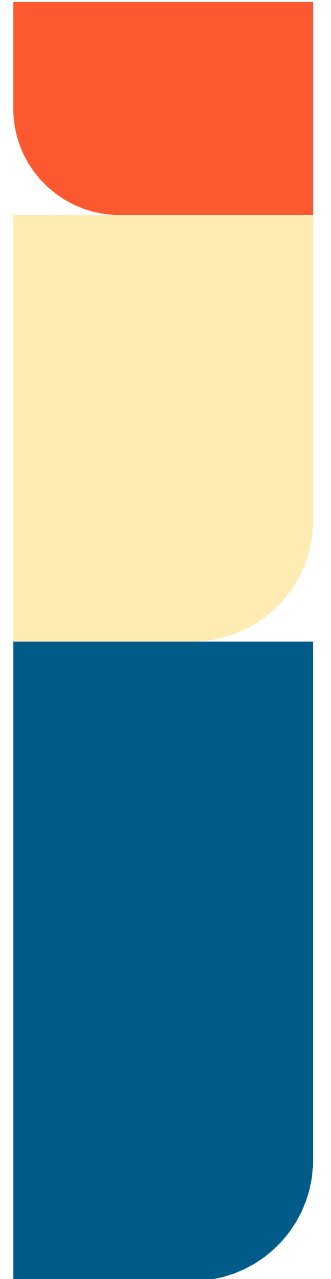

Gruppdiskussioner

Exempel på frågeställningar:

- Hur ser er kartläggningsprocess ut?
- Hur jobbar ni med familjearbete?
- Hur jobbar ni med utåtriktat arbete/samverkan?
- Vilka har varit utmaningarna i utvecklingen av ert teamarbete? Hur har ni löst det?
- Idéer och tankar om framtidens behov

Varje grupp utser en ordförande och en som skriver. Lämna era anteckningar till Erika. Kommer att återkopplas till er av era chefer.

Grupp 1

Jakob	Asph	Socionom	Mini-Maria Göteborg
Maria	Lundén	Specialistpsykolog	Mini-Maria Göteborg
Ulrika	Prevander	Leg Psykolog	Mini-Maria Göteborg
Gunnar	Söderberg	Kurator	Mini-Maria Norra
Simon	Nobel	Sjuksköterska	Mini-Maria Norra
Erica	Andersson	Sjuksköterska	Mini-Maria Södra
Filip	Sjöling	Behandlare	Mini-Maria Västra
Sofia	Östman-Mihajlovic	Kurator	Mini-Maria Östra
Camilla	Ragnarsson	Samordnare	Mini-Maria Östra

Grupp 2

Anders	Lundin	Socionom	Mini-Maria Göteborg
Gunnar	Hjorth	Socialsekreterare	Mini-Maria Göteborg
Annika	Fransson	Psykiatrisjuksköterska	Mini-Maria Göteborg
Stina	Wallhult Svensson	Samordnare/Socionom	Mini-Maria Göteborg
Johan	Hermansson	Kurator	Mini-Maria Norra
Pia	Sigfridsson	Sjuksköterska	Mini-Maria Södra
Helén	Holmertz	Socionom	Mini-Maria Västra
Katarina	Söder	Kurator	Mini-Maria Östra
Rebecka	Wollsén	Kurator	Mini-Maria Östra

Grupp 3

Christine	Bergström	Socionom	Mini-Maria Göteborg
Erika	Olsson	Samordnare	Mini-Maria Göteborg
Karin	Giöbel	Socialsekreterare	Mini-Maria Göteborg
Britt-Marie	Coxner	Sjuksköterska	Mini-Maria Göteborg
Ingela	Norberg	Administratör	Mini-Maria Norra
Alexzandra	Antman	Socialpedagog	Mini-Maria Södra
Charlotte	Ahnsberg	Sjuksköterska	Mini-Maria Västra
Ida-Linnéa	Laudon	Psykiatrisjuksköterska	Mini-Maria Östra
Therése	Lagerin	Kurator	Mini-Maria Östra

Grupp 4

Marit	Englund	Socionom	Mini-Maria Göteborg
Kristoffer	Lindgren	Samordnare/Socionom	Mini-Maria Göteborg
Jenny	Alfaro	Sektionsledare	Mini-Maria Göteborg
Ingela	Benjaminsson	Psykiatrisjuksköterska	Mini-Maria Norra
Karin	Nyström	Socionom	Mini-Maria Resursmottagning
Linda	Karlsson	Samordnare/Socionom	Mini-Maria Södra
Linda	Wenzel	Sjuksköterska	Mini-Maria Västra
Annika	Abrahamsson	Barnsjuksköterska	Mini-Maria Östra
Hanna	Bogren	Leg Psykolog	Mini-Maria Östra

Grupp 5

Habiba	Mudey	Sjuksköterska	Mini-Maria Göteborg
Roni	Kaya	Socionom	Mini-Maria Göteborg
Mathilde	Kristensen	Leg Psykolog	Mini-Maria Göteborg
Mariana	Wikström	Distriktssköterska	Mini-Maria Norra
Katrin	Olofsson	Psykiatrisjuksköterska	Mini-Maria resursmottagning
Minna	Mäkelä	Behandlare	Mini-Maria Västra
Marie	Hedström	Psykiatrisjuksköterska	Mini-Maria Västra
Erica	Granbom	Barnsjuksköterska	Mini-Maria Östra
Frida	Artursson	Sjuksköterska	Mini-Maria Södra

Grupp 6

Kajsa	Sognell	Psykiatrisjuksköterska	Mini-Maria Göteborg
Ramsina	Hermezdatter Landström	Sjuksköterska	Mini-Maria Göteborg
Pierre	Liljefors	Socialsekreterare	Mini-Maria Göteborg
Anna	Engelbrektsson	kurator	Mini-Maria Norra
Sara	Persson	Sjuksköterska primärvård	Mini-Maria Norra
Christoffer	Hallberg	Leg Psykolog	Mini-Maria Södra
Simone	Gustafsson	Socionom	Mini-Maria Västra
Petter	Forsberg	Sjuksköterska	Mini-Maria Västra
Sara	Kvick-Johansson	Psykiatrisjuksköterska	Mini-Maria Östra

Läkare

Karl	Millback	Överläkare	BUP
Emma	Hjelm	Specialistläkare	Mini-Maria Norra
Jannike	Norström	Specialistläkare/medicinsk rådgivare	Mini-Maria Regionhälsan
Daniel	Costineanu	Distriktsläkare	Mini-Maria Södra
Lina	Lindfors	Överläkare	Mini-Maria Göteborg

Chefer

Ulf	Sammels	Enhetschef - region	Mini-Maria Göteborg
Ellinor	Ekensskär	Enhetschef - kommun	Mini-Maria Norra
Agneta	Lindkvist	Områdeschef - region	Mini-Maria Regionhälsan
Lena	Stenfeldt	Områdeschef - region	Mini-Maria Regionhälsan
Rebecca	Albert	Enhetschef - kommun	Mini-Maria Södra
Åsa	Gärdelöv	Enhetschef - region	Mini-Maria Södra
Martin	Löfås	Enhetschef - kommun	Mini-Maria Västra
Eva	Sohlberg	Enhetschef - region	Mini-Maria Östra och Norra
Alessio	Degl innocent	Regionområdeschef	Mini-Maria Regionhälsan
Margareta	Knudsen	Enhetschef - region	Avdelning 363

Tack för idag!

